

DWANGNEUROSE LACAN

Lieven Jonckheere
januari 2016

DE L'IMPULSION AU COMPLEXE 1938

impulsion = onweerstaanbare aandrift

vanuit 2 basissen

- oedipuscomplex
 - basis
 - vanuit genitale
= oedipuscomplex
 - oedipale episodes
 - symptomen
impulsions
 - therapie
 - oedipale episodes uitgeklaard (via réevocation anamnesique)
 - impulsions verdwijnen uit persoonlijkheid (dus niet persoonlijkheid veranderd door therapie)
- corps morcelé
 - basis
 - vanuit pulsionele (pulsion à l'état pur) = pregenitale = oraal sadisme
= primordiaal structureel stadium van corps morcelé
 - cf. trauma: geboorte zusje
emmer die even groot is als pte – met verdachte dingen erin
ondertussen hoort ze moeder schreeuwen in kamer ernaast
 - symptomen
 - geen superstructuur van obsession (= verschuiving affect)
geen symptomen van Ik-afweer
 - 2 kanten
 - horreur vanuit fantasme de démembrement et de morcelage corporel
– met 2 polen:
 - cadavre recelé (kind??)
 - koppel
 - mannelijke vampier met ouderling gezicht (vader??)
 - wrede reuzin die kinderen verscheurt (moeder??) (cf. Saturnus)
 - béatitudo passive
 - therapie
 - hoe?
 - symptomen verdwijnen
maar ook refonte personnalité – récréation par le sujet de son moi et de son monde

LA FAMILLE 1938

geboorte broertje = trauma

afhankelijk van ontwikkelingsfase waarin sujet verkeert

- orale
 - = désarroi du sevrage
 - sevrage telkens weer gereactiveerd door zicht broertje aanbrost
 - 2 mogelijke reactie
 - regressie – die kan leiden tot
 - psychose schizophrénique
 - névrose hypocondriaque
 - destruction imaginaire van dat monster met 2 reacties bij sujet
 - impulsions perverses
 - dwangneurotische schuldgevoel
- oedipus
 - concurrent wordt 'geadopteerd' via identificaties met ouders

corps inleiding

Freud met belangstelling voor inhoud symptoom

- fobie – welk object in de angst ?
- histerie – welk somatisch apparaat of functie in de conversie?
- dwangneurose – welke voorstelling + welk affect in de obsession?

corps hysterie

overdrachtsneurosen

- degradatie Oedipus
fobie
- incidences Oedipus in le progrès narcissique, subversion narcissique door Oedipus
 - hysterie
 - dwangneurose
 - origine
hysterische basis
 - passieve kant trauma
→ hysterie
 - assumption de la séparation
 - tendance homosexuelle refoulé
 - active kant trauma
→ dwangneurose
 - identification du moi (zeer vroeg Ik)
 - ambivalence agressive tov vader
 - symptomen
 - dissociation des conduites organisatrices du moi (Janet)
 - appréhension obsédante, obsession-impulsion, cérémoniaux, conduites coercitives, obsession ruminatrice of scrupuleuse, doute obsessionnel
 - reflet naïf des problèmes existentiels de l'homme.
 - superstructures de la personnalité
poursuite tantalissante du sentiment de son unité = restauration du moi
→ *mystifier* l'angoisse
 - mechanismen om eenheid Ik te herstellen **corps sterke Ik**
 - déplacement de l'affect (tendance agressive) dans la représentation
 - via diverse mechanismen cf. karikaturen connaissance + sublimation
isolement de l'objet, déconnexion causale du fait, annulation rétrospective de l'événement (cf. eerste identificatiepogingen van het Ik)

HYPERTENSION 1948

dwangneurose = défense tegen tensions agressives

- leidt tot hoge bloeddruk bij dwangneurotici??
- of besparen die zich juist hoge bloeddruk??

corps psychosomatiek

AGRESSIVITÉ IN PA 1948

agressiviteit → techniek PA

- 2 bronnen van agressie
 - agressie vanuit heractualisering eigenliefde=narcisme
(geen verschil hysterie/dwangneurose??)
valstrik analysant vanuit spiegelstadium
 - pathetisch appel: “neem mijn mal op u ...
 - maar weerstand
 - van de eigenliefde:
 - zoals ik je daar zie, repu, rassis & comfortable, ben je niet waard mijn mal te dragen
 - “ik verdraag niet het gedacht door iemand anders dan mezelf bevrijd te worden”
 - insondable exigence de coeur: “deel in mijn lijden” (echt mee-lijden)
 - leidt tot negatieve therapeutische reactie = revendication orgeuilleuse de la souffrance
 - agressie vanuit heractualisering oedipale imago's
imaginaire transfert imago's (vanuit Oedipus??)
le plus hasardeux prétexte (kant analyticus) → imago heractualiseren + intention aggressive
 - hysterie
 - symptoom = astasie/abasie (conversie)
 - therapie
 - overdracht imago du père → Lacan wordt meteen objet de passion (erotomanie??)
 - agressie tov vader = zeer onaangename trekjes
 - delirant accent
 - interventie
vader gemist (weet dat uit biografie, uit haar ‘verhalen’)
 - effect
 - symptoom verdwijnt
 - *passion morbide* blijft
 - dwangneurose **corps sterke Ik**
 - structuur (van het Ik??) camoufleert, verplaatst, ontkent, verdeelt en amortit intention aggressive – via décomposition défensive (cf. Vaubans vestingen=fortifications)
 - *redan*=redent = zigzagsgewijs vestingwerk, vooruitstekende hoek van 90° in muur
 - *chicane* = zigzagdoorgang
 - veel moeilijker om die (oedipale??) agressie te interpreteren!
 - fobie
manifeste agressieve intentie
- antwoord analyticus op agressie
 - voorkomen agressie door analyticus
 - agressie mag/moet gereactiveerd worden
maar vermijden dat eigen persoonkje zoveel houvast aan agressie biedt dat die zich kan organiseren in typische Ik-reacties van opposition=verzet, Verneinung, ostentation=misbaar, mensonge=leugen
 - en dus: abstention / impassibilité / apathie / inertie – geen belangstelling, geen sympathie (resultaat eigen PA)
 - interpretatie
relief d'oracle que prend notre interprétation

COMMENTAAR OP BOUVET “INCIDENCES THÉRAPEUTIQUES DE LA PRISE DE CONSCIENCE DE L'ENVIE DE PÉNIS DANS DES CAS DE NÉVROSE OBSESSIONNELLE FÉMININE” 1949

waarom niet over fallische moeder – die verschijnt immers (later in overdracht tov analyticus: fellation analyticus ... als mère phallique)

STADE DU MIROIR 1949

corps hystérie

corps sterke Ik

- specifieke prematuratie
 - image morcelé du corps
 - insuffisance/discorde/déhiscence (opengaan wonde) primordiale van organisme en son sein ...
 - ... leidt tot rupture cercele de l'Innenwelt à l'Umwelt
 - bewijzen
 - droom
 - cf. Bosch: membres disjoints + organes figurés en exoscopie qui s'ailent et s'arment pour les persécutions intestines (die in XV° in het zenit van de 'moderne' mens stonden (soort regressieve reactie))
 - wanneer PA een bepaald niveau van agressieve desintegratie van het individu bereikt
 - lichaam/organische – cf. hystérie
 - basis van hysterische verdringing et ses retours
 - symptômes de schize ou de spasme tonen lignes de fragilisation van fantasmatische anatomie
- spiegel
 - je spéculaire
 - image orthopédique van totaliteit ...
 - ... die op totaliteit lichaam anticipeert
 - bewijzen
 - droom
 - camp retranché (versterkt legerkamp) of stade interne arena (met versterkte burcht=Es) ↔ daar rond moerassen+puin
 - geestelijke/ziel – cf. dwangneurose
 - Ik als bolwerk (sterke Ik)
 - mechanismen die sterk Ik maken: inversion (Verkehrung ins Gegenteil), isolation (ilsolieren), réduplication (verdubbeling/herhaling), annulation (Aufhebung, Ungeschehenmachen), déplacement (Verschiebung)
- effecten spiegel
 - je social
 - armure d'une identité aliénante (rigiditeit) = je social vanuit identificatie met imago van semblable rigide & inépuisable quadrature des récolements (vergelijken, verifiëren) du moi
 - installeert (paranoïde) relatie organisme tot zijn realiteit nl jalousie primordiale (cf Bühler in transitiveisme)
 - bewijzen
 - aliénation paranoïaque

FUNCTIONIES PA IN CRIMINOLOGIE 1950

exhibitionisme

geste de répétition obsessionnelle

- niet in publiek, maar in lieu clos quoique surveillé
(welke plek? gevangenis? school?)
(perversie als het in publiek zou zijn?? cf. obsessionele exhibitionisme voor trein (dus geen publiek met gezicht!!))
- (cf. Rattenman op overloop tov vader!!)

corps acting out

SOME REFLECTIONS ON THE EGO 1951

Anna Freud mechanismen waardoor Ego-functies vorm krijgen (Ik-identificatie)

- cf. mechanismen waardoor dwangneurotische symptomen tot stand komen
 - isolement (Isolieren)
 - emphasis on achievement
- cf. droom
ego = stade clos waarin lutte de pur prestige
corps sterk Ik

PROTOSEMINARIE HOMME AUX LOUPS 1951-52

diagnose Wolvenman voor Freud

- psychiatrie: manisch-depressief
- Freud: spontaan genezen dwangneurose

diagnoses Wolvenman vanuit Freud

superposition

- petit noyau hystérique
- infantiele dwangneurose
- structure paranoïaque de la personnalité
comportement psychotique

genitale bij Wolvenman

- genitaliteit
- maar 'inclus' of 'dwangmatig' – soort automatisme dat eenmaal op gang zijn eigen weg gaat (cf. begin casus)

MYTHE INDIVIDUEL DU NÉVROSÉ = DWANGNEUROTICUS

corps (genot en i(a)) niet ter sprake – focus op S structuur (cf. commentaar JAM)

- eigenlijk structuur van De Neurose, niet echt specifiek ivm dwangneurose
Lacan geeft hier voorkeur aan dwangneurose boven hysterie om De Neurose te illustreren, omdat
lute interne van een dwangneurose zonder genot zijn stelling op dat moment beter illustreert nl
belang S reconnaissance
- problematiek genot dwangneurose niet aangeraakt: reconnaissance S geeft dwangneurose toch
geen toegang tot genot (plus-de-jouir)

toch genot

- corps-element hier in le mort=4^{de} (vanuit corps morcelé)
- jouissance ignorée tov Rattenfoltering – toont zich op gezicht RM (affecteert hem)
cf. roodwoorden
cf. tics dwangneurose (mimiek niet kunnen bedwingen cf. Baudouin hoest plots)

mythe

- mesure de l'homme à lui-même = (iets van) vérité qui ne peut être dite (parole ne peut se saisir elle-même, ni saisir le mouvement d'accès à la vérité comme objective)
- mythe geeft discursieve vorm aan (dat iets van de) waarheid die niet kan overgedragen worden

mythe oedipal

- concretisering rapport intersubjectif (waarheid daarvan)
Imaginaire uitdrukking van bepaalde wijze van mens-zijn in een bepaalde tijd
- Oedipus op dat moment (postmodern, na WO II, 1953)
 - distance 2 figuren van vader
 - (I vader)
père dégradé (peut-être liée aux circonstances sociales spéciales)
→ rivalité met père dégradé lie le sujet à une valeur symbolique essentielle
 - (S vader ?)
maître moral (effacé par le déclin de notre histoire)
→ *initie à la dimension des relations humaines fondamentales*, l'accès à la conscience
 - 4 termen ipv 3 termen nl dood = 4^{de}
 - vader of S Oedipuscomplex
dédoublement vader
 - S vader: vader belichaamt S functie (NdP) = Oedipus
 - concentreert les jouissances=vreugden de l'amour de la mère (jouissances paisibles ou plutôt symboliques, culturellement déterminées et fondées – dus niet jouissance in latere Lacaniaanse zin)
 - S recouvrerait le R
 - I vader: vader altijd ergens discordant, carent, humilié in verhouding tot S functie
cf. functie vriend van vader bij RM
 - narcistische of I relatie
dédoublement subject
 - i(a): mens ziet eigen volledig beeld in spiegel
 - (a): teruggeworpen in désarroi, insuffisance, fêlure, déchirement, déréliction
= doodservaring = dood als 4de element

mythe individueel dwangneurotische Rattenman

- vorm die oedipale mythe in dwangneurose Rattenman aanneemt?
met 4 termen ipv 3
- basisvorm (mytheem)
constellatie familiale relaties voor geboorte
dette (zonde??) vader op 2 niveaus – met impossibilité om die 2 niveaus te doen samenkomen
 - dette sociale vader
vriend ipv père dégradé
 - devaluatie vader
onderofficier = braverie, soldatesk, man maar 'onder' = devaluatie vader!!
 - zonde vader
verspilt kassa regiment → vriend redt hem door geld voor te schieten → niet terug betaald
 - castratie vader
rijke moeder ipv fille pauvre mais jolie
 - moeder redt père dégradé door met hem te huwen (moeder = bourgeosie = prestige)
 - moeder plaagt vader met zijn verraden Grote Liefde tov *fille pauvre mais jolie*
- declenchering neurose
tijdens studie
 - aanleiding
 - vader wil RM laten trouwen met *femme riche* (en zijn Dame doen opgeven)
 - (nee: moeder!! – vader wel gezegd dat hij zich alleen kon belachelijk maken met Dame=nicht!!)
 - kan niet meer studeren
- 1ste transformatie
heropflakking neurose

- 2de vorm
heropflakking neurose
 tijdens militaire oefeningen
 - dubbele aanleiding
 - verhaal rattenfoltering
 - verhaal = fantasma: rat excité par des moyens artificiels via dispositif in rectum door capitaine met goûts cruels
 - horreur + fasciné = actualiseert thema's neurose + angstwekkend
jouissance ivm corps – die aan verhaal=S ontsnapt cf. tic
 eerste reactie = verschijning obsession fantasmatique
 vrees dat foltering zou toegepast worden op 2 personen die RM het liefst zijn
 - geïdealiseerde Dame (niet!!)
 - dode vader
 - vergissing betaling bril
 - capitaine vertelt RM dat A betaling voor zijn bril (verloor bril) voorschoot = fout!!
 cf. A = vriend vader die schuld voor hem voorschoot
 - RM
 - weet meteen dat hij postdame moet terugbetalen (capitaine vergist zich)
 – en dat hij op die manier een cafédiënster zal kunnen terugzien
 - maar moet bij zijn schuld aan A blijven (vanuit schuld vader tov vriend)
 eerste reactie = agressie: A niet terugbetalen!!!
 - grote angst
 - imaginair=fantasmatisch scenario = *petit drame* = *geste* = *crise obsessionnelle*
 - oplossing voor angst
 - *devoir névrotique, serment (commandement intérieur – grenst aan constructions délirantes)*
 - A (cf. vriend vader) terugbetalen +cafédiënster (cf. fille pauvre et jolie) terugzien (in het dorp van de postvrouw) – onder heel precieze voorwaarden ...
 A betaalt postvrouw → postvrouw betaalt B → RM betaalt A
 - manifesteert mythe individueel van RM
 probeert 2 *dettes* van vader samen op te lossen
 complementair&supplementair, parallel&invers aan situatie vader
 - RM weet dat dit scenario onmogelijk is: postvrouw zou uiteindelijk betalen!!
 rijdt dan ook van haar weg met trein → vriend betaalt postvrouw
 - indien scenario niet uitgevoerd wordt → rattenfoltering dode vader (niet-vriend) én geïdealiseerde dame (niet-moeder)
 - leidt tot grote angst

dwangneurose
= quatuor se renouvelle sans cesse doordat 2 niveaus niet met kunnen samenkomen
= nieuwe invulling Oedipus met 4 termen

neurose (dwangneurose)

= quatuor se renouvelle sans cesse doordat 2 niveaus niet met kunnen samenkomen

= nieuwe invulling Oedipus met 4 termen

= 2 ontubbelingen bij De Neurose

- normaal bij sujet mâle
 - Ik
se faire reconnaître als man en in zijn werk, daarvan de vruchten kunnen plukken
identiek aan zichzelf zijn = geen témoin aliéné van de acten van zijn eigen Ik
 - object
jouissance paisible et univoque de l'objet sexuel, une fois qu'il est choisi
- 2 ontubbelingen névrosé
 - (JAM: sociale realisatie)
assomption van zijn 'sociale' rol als man/werk = identiek aan zichzelf worden
→ dédoublement objet sexuel (bv rijke vrouw ↔ arme vrouw)
 - annulation wettelijke vrouw (cf. rijke vrouw)
 - passion idéalisée – die drijft tot identification mortelle (cf. fille pauvre et jolie)
 - (JAM: amoureuse realisatie)
effort pour retrouver unité de sa sensibilité
→ dédoublement narcissique = fuite devant l'objet désiré
 - assomption fonction sociale & virilité via narcistisch personage dat hem in de wereld vertegenwoordigt en dat in zijn plaats leeft (dodelijke rivaliteit met gelijken) → dood kan enkel dat personage treffen
 - voelt zichzelf uitgesloten, buiten zijn eigen beleving staand

illustratie Goethe

- 2de transformatie
in PA bij Freud
 - overdracht
 - I: ogv vriend die hem altijd geruststelt
→ fantasme agressifs (vanuit Imaginaire relatie) tov Freud
 - zelfs court délire: "Freud wil mij zijn dochter geven" (femme riche)
 - droom: dochter Freud met lunettes de crotte = narcistisch personage
 - (R: ogv Freud die zegt: "ik ben niet speciaal wreed"
→ in de war en noemt Freud "kapitein")
 - (S: ogv Freuds taalspelletjes
→ vertelt zijn eigen taalspelletjes)

RSI 1953

= LAATSTE LES SEMINARIE RATTENMAN??

overdrachtsweerstand Rattenman bij het vertellen van rattenfoltering

- probeert hic et nunc met Freud sadistisch-anale imaginaire relatie te realiseren (Freud tot wrede kapitein maken)
- *se trahit et se traduit* op gelaat Wolvenman als *horreur de la jouissance ignorée* meer overdracht van het genot dan van het weten (Sujet supposé Savoir)

corps tic genot op gezicht

angst → schuldgevoel bij dwangneurose

symptoom in 2 tijden

- 1ste tijd = angst
- 2de tijd = culpabilité apaise l'angoisse

twijfel dwangneurose

leeft altijd in het register van wat maximaal onzeker is (om te kunnen twijfelen)

= wat geen évidence sensible=tastbaar heeft (niet fysiek te bewijzen)

- levensduur
- vaderschap

BRIEF LÖWENSTEIN 1953

ik heb gezorgd voor een progrès authentique van de théorie et de technique propres à la névrose obsessionnelle

corps inleiding

DISCOURS DE ROME 1953

vue dialectique PA

met 4

- analysant
 - degene die op divan ligt (ego??)
 - degene die spreekt op divan
- analyticus
 - degene die achter de divan zit
 - degene die achter de divan zwijgt
= joue le jeu du mort uit bridge
(cf. ook in dwangneurose deze 4de cf. mythe individuel – maar dwangneuroticus is die dode)

corps mort

FONCTION ET CHAMP DE LA PAROLE ET DU LANGAGE 1953

obsessionalisering postfreudianen

corps sterke Ik = mortificatie genot van het lichaam

- obsessionalisering postfreudianen
 - *oblitération croissante du sens de l'oeuvre de Freud*
 - zowel in techniek als theorie
 - techniek
 - technique maussade=saai, réticente=heimelijk en son opacité
 - formalisme gaande tot ceremonieel
 - als daaraan geraakt wordt → grote paniek
 - cf. dwangneurose
 - theorie
 - circuit fermé: miskenning oorsprong termen → niet weten hoe die met elkaar te verbinden → nog meer miskenning oorsprong termen
 - biologisme+psychologisme?
- place maître blijft leeg
- 3 hysterisch & dwangneurotische invullingen

= 3 vormen van aversie voor functies van parole en champ de la parole in PA
→ centraal stellen ineffable in PA + terugvallen op langages déjà institués

 - kinderPA = Klein
 - imaginaire fantasma's en 'symbolisering' bij het ontstaan object in ontwikkelingsstadia
 - leidt tot aandacht voor preverbale en pédagogie maternelle
 - psychosen
 - object relations (met relation d'objet achevée)
 - leidt tot existentiële fenomenologie en aide samaritaine
 - zeker als dat toegepast wordt op dwangneurose
 - hier verschijnt tweede soort dwangneurotische techniek en literatuur cf. infra
 - corps analyticus verschijnt hier plots binnen het anale register nl ruikbaar op einde PA
 - einde PA
 - contre-transfert
 - (PA als héros moderne met exploits dérisoires dans une situation d'égarement)
 - leidt tot aandacht voor être de l'analyste en maîtrise dialectique

S nochtans wel bij Freud aanwezig, op die 3 gebieden ...

obsessionele techniek postfreudianen

triade frustratie/agressie/regressie
(zonder terug te vallen op de zgn affectivité)

- frustratie
- agressie
- regressie
 - postfreudianen (object-relatie ogv intuïtionistische&fenomenologische psychologie)
 - realiteit regressie (realiteit van een actuele relatie tot het object)
 - doorleefd contact (contact éprouvé) met pt (aanrakingsdwang) – ogv dons impénétrables
= obsessieel antwoord op PA die elk reëel contact met pt uitsluit (aanrakingsverbod)
retour corps op einde obsessieele analyse die corps lichaam uitsluiten
nl analyticus kunnen ruiken
 - Lacan
 - regressie = actualisering in het discours van de fantasmatische relaties die het Ik tijdens elke etappe van zijn decompositie herstelt
 - controle moet analyticus juist leren om zich in de positie van subjectivité seconde te plaatsen waarin de controleur sowieso zit (geen direct contact met pt)

Lacan ↔ postfreudianen

	Lacan	postfreudianen
gescheidenis	anamnese	Hic et nunc
casuïstiek	hysterische intersubjectiviteit désir de l'homme = désir de l'A, hysterie impliceert A overal	obsessieele intrasubjectiviteit geen aandacht voor verhouding tot D de l'A??
kuur	symbolische interpretatie	weerstandsanalyse

S of parole de plein exercice

waar teruggevonden door Freud

- fobie: blazen (fobische betekenaar)
- hysterie: hiërogliefen (conversie)
- dwangneurose: labyrinten (gedachten = Grübeln)
 - ogv dubbelzinnigheid S bv Rattenman Ratte=Rate)
 - **Grübeln zonder corps ↔ dwanggedachten leiden tot dwanghandelingen**

linguïstiek onderscheid

- synchronie = individuele mythe bij dwangneurose
- diachronie = effecten van de verdringing (terugkeer verdrongene) (bij hysterie??)

le langage=mots est corps subtil=iel

→ het kan 2 richtingen uit met parole

- parole pleine
parole est don de langage
- parole kan imaginair en zelfs reëel object worden – en functie van de taal naar beneden halen
 - mots kunnen maken dat subject gevangen raakt in fascinatie door bepaald lichamelijk beeld
mots sont pris dans toutes les images corporelles qui captivent le sujet
 - engrossent l'hystérique
 - s'identifient à l'objet du *penis-neid*
 - représentent le flot d'urine de l'ambition urétrale, ou l'excrément retenu de la jouissance avaricieuse
(veel en vloeiend spreken ↔ weinig en hortend en stotend spreken)
zeer duidelijk bij dwangneurose dat langage corps is, meer dan corps zelf
werken op taal als op een lichaam, doen taal doen wat hun lichaam zou moeten doen
 - mots kunnen symbolische letsels oplopen
cf Wollenman
 - zegt altijd Espe ipv Wespe (wist niet dat dit zo moest uitgesproken)
 - en maakt zo zijn eigen initialen S.P. via het castreren van de W (V!!)
waarmee hij de castratiedreiging van Gruscha = geelgestreepte bes realiseert
zeer duidelijk bij dwangneurose dat langage corps is, meer dan corps zelf
werken op taal als op een lichaam, doen taal doen wat hun lichaam zou moeten doen
 - mots kunnen imaginaire acten uitvoeren
cf. Rattenman
 - beginletter van alle gebeden samengevoegd tot formule (= anagram voor Gisela) + amen
 - probleem van de S – Rattenman weet niet meer uit welk gebed die komt
 - om naam Gisela te kunnen maken
 - om een s te hebben die Samen=sperma maakt
en daardoor zijn Samen met Gisela in contact te kunnen brengen
inonde éternellement le nom de la dame de l'éjet symbolique de son désir impuissant
 - Rattenman zet daar echter nog S tussen (die niet uit gebeden komt)
zeer duidelijk bij dwangneurose dat langage corps is, meer dan corps zelf
werken op taal als op een lichaam, doen taal doen wat hun lichaam zou moeten doen
 - discours kan geërotiseerd geraken (= seksueel bevredigend worden)
(waarbij het de verschuiving erogeniteit over het lichaamsbeeld volgt)
komt vooral omgekeerd tot uiting, in de stiltes = inhibitie bevrediging door dat geërotiseerd spreken
 - fallisch-urethraal
 - sadistisch-anaal
zeer duidelijk bij dwangneurose dat langage corps is, meer dan corps zelf
werken op taal als op een lichaam, doen taal doen wat hun lichaam zou moeten doen

doel PA

avènement d'une parole vraie

= realisatie door subject van zijn histoire dans sa relation à un futur

cf. Freud bij Rattenman

gericht op vérité du sujet (en dus niet op exactitude des faits of ?? van de psychologie)

- 1ste interventie Freud
 - neurose = symboles mortifères binden RM op narcistische wijze aan 2 beelden
 - beeld dode vader
fantasmatische agressie houdt dat beeld in stand
 - beeld geïdealiseerde dame
culte mortifiant transformeert dat beeld tot idool (RM ontzegt haar elke vorm van 'leven')
ruses de sa servitude
 - interpretatie Freud
 - benadrukt vérité du sujet: verbod dode vader op relatie met arme meisje (nicht!)
 - alhoewel niet juist
 - materieel / exactitude faits: neurose breekt uit na huwelijksarrangement moeder met rijk meisje (na dood vader)
 - psychologisch: verbod vader speelde slechts geringe rol in 'gevoelens' RM
- 2de interventie Freud
 - scenario restitution vaine van (terug)betaling monocle
scenario trop parfait à en exprimer les termes imaginaires pour que le sujet tente même de le réaliser – délire
 - interpretatie Freud
onderkent daaronder la subjectivation forcée de la dette obsessionnelle
= Zwangsbefürchtungen (rattenfoltering voor vader én dame)
 - effect
terugvinden béance impossible à combler de la dette symbolique in het verhaal van de indécatesse de son père (zonde van de vader)
 - verraadt arme maar mooie meisje ... voor moeder van rijken huize
 - verspeelt kassa regiment ... en kan dat niet terugbetalen aan vriend
- 3de interventie Freud
 - ruses de sa servitude (tov Dame)
 - overdracht
 - fille imaginaire qu'il donne à Freud ...
denkt dat meisje op trap dochter van Freud is (I)
 - ... pour en recevoir de Freud l'alliance
denkt dat Freud wil dat hij trouwt met zijn dochter (S)
 - droom: meisje = mort qui le regarde de ses yeux de bitume (stront!)
meisje blijkt dood te zijn (R)
(andere 4de = dood dan in mythe individuel??)
 - effect
 - introductie S pact = huwt met Dame!!

structuur neurosen

4 elementen situeren in verhouding tot elkaar

(cf. structure quadripartite bij mythe obsessionnel névrosé)

- ego / sujet
- désir / objet du désir

postfreudianen

weerstandsanalyse = contre-forçage obsessionnel

hystérie↔dwangneurose

- hystérie
 - object en ego
 - object (a) = Mme K
incarnatie van de vraag van het subject (wat is het vrouw te zijn?)
 - ego = 3^{de} = Mr K
 - subject captive (fascineren/vangen) objet (Mme K) in een geraffineerde intrige
 - subject geniet via die 3de (Mr K) van dat object (Mme K)identificeert zich met dat spektakel = acting out = agir hors de lui-même
 - interpretatie
(préliminaire rectification subjective van hystérie de la belle âme??)
 - Je du discours du sujet ↔ moi du sujet
 - faire reconnaître au sujet où se situe son action
 - effect
désaliénation du sujet
- dwangneurose
 - object en ego
 - object i(a) = reeks objecten (sterfelijke figuren)
 - telkens ander alibi voor het subject, waarin zijn vraag (wat is het te leven?) echoot
 - sleurt ze mee in kooi van zijn narcisme en laat ze trapezewerk (doodsgevaar) doen
 - ego = dode Meester
 - in loge, als meester – die niet te zien isgeeft te zien (staat daar zelf buiten??)
corps en sterk ik (dood genot)
 - interpretatie
 - Je du discours du sujet ↔ moi du sujet
 - vous faire reconnaître dans le spectateur (in loge) – waarmee obsessioneel via dood verbonden is
(gij wacht ondertussen op mijn dood, door je zelf dood te houden in mijn plaats?? coupure interventies, dédain)
 - effect
désaliénation du sujet

duur sessies / korte sessie

corps en sterk ik (dood genot)

- obsessieel probleem met VA
 - VA = Arbeit
 - obsessieel = probleem met VA – ‘moeten werken’ (alles is dwangarbeid, ook vrije tijd)
cf. Freud=RM met Hegel en Hegel mét Lacan
 - Hegel
lutte de pur prestige op leven en dood
 - meester = schuwde doodsrisko niet (wilde niet stoppen met strijd)
 - slaaf = schuwde doodsrisko wel (stopte met strijd, uit schrik voor dood)
→ slaaf moet werken voor Meester + afzien van genot
verliest genot (van zijn lichaam) omdat hij niet van genot (leven) wou afzien
 - Lacan
slaaf weet dat hij sterfelijk is en dat dus ook meester sterfelijk is → maakt zichzelf wijs dat hij enkel in afwachting (onzekerheid=twijfel) van dood Meester ...
 - ... voor Meester werkt (*Durcharbeitung*, goede wil tonen)
ondertussen Meester om tuin leiden / verleiden door bonnes intentions manifestées dans son travail: doet wat men vraagt – maar enkel dat – en dan ook nooit op tijd!!)
cf. VA wordt zo een vorm van dwangarbeid in overdracht
 - ... afziet van genot (*procrastination*=uitstel) ...
na dood van Meester zal hij zelf ‘echt kunnen beginnen leven=genieten
in afwachting identificeert het zich met meester als dood en is hij zelf ‘dood’
kliniek VA dwangneurose
 - eindeloos geleuter/speculaties over Dostojewski
 - (ene droom na de andere
 - (spreken zodat je er niet tussen kan (bv halverwege zin stoppen ... en dan hernemen en meteen andere halve zin aan breien ... (je moet mij laten uitspreken: respect!!))
 - anticipatie einde sessie wordt deel van weerstand
sujet en calcule l'échéance pour l'articuler à ses propres délais, voire à ses échappatoire
- antwoord analyste
 - postfreudianen
 - agressie interpreteren??
 - mise en cause des intentions de l'ego (agressie)
 - fantasme de la mort de l'analyste – met angst
 - verdubbelde werken (VA) – nog meer bonne volonté tonen
 - standaard einde sessie
 - neutraliteit standaard = obsessieel taboe (mag niet aan geraakt worden)
 - zo gaat men onder één hoedje met het subject spelen
vnl bij obsessieel
oa anticipatie einde sessie wordt deel van weerstand
sujet en calcule l'échéance pour l'articuler à ses propres délais, voire à ses échappatoire
 - Lacan

- Lacan
 - Hegeliaanse interpretatie??
 - mise en cause des intention de l'ego
niet agressie – maar wel 'mij verleiden met je werk en ondertussen gewoon tot toeschouwer reduceren etc
 - effect??
 - arbitraire coupure sessie
 - analyste participe du scribe (ontvangen, registreren etc = passief)
cf. tov psychose: secrétaire de l'aliéné
 - maar analyste is ook maître de la vérité dont ce discours est le progrès
punteert dialectiek van discours – en wordt zo juge du prix van discours
 - zgn korte sessie
 - quelque dédain marqué pour le produit d'un tel travail (durcharbeitung)
 - briser le discours pour accoucher la parole
cf. zen (maar gaat niet zover als letterlijk schop in kont van leerling geven
later Lacan wel zover = herintroductie corps analyticus én corps analysant
 - hystérisation
résistance déconcertée = alibi se découvrir (bloot komen liggen, wordt zinloos)
→ obsessioneel vraagt zich af waarom hij al die inspanningen doet
niet alleen hystérisation=verdeeldheid, maar ook introductie genot corps
 - analytische effecten
 - verschijning fantasme
 - bv verschijning zwangerschapsfantasma met keizersnede bij man (ipv speculaties over Dostojewski)
 - coupure (keizersnede) verschijnt als resultaat van coupure!!
 - verschijning doodsdrijf??
= corps fenomenen, niet gespecificeerd maar zal wel zo zijn ??

indoctrinatie Rattenman door Freud?

- postfreudianen
 - Freud miskent weerstanden
 - Freud voedt weerstanden door te indoctrineren
- Lacan

Freud onderkent weerstanden maar al te goed
– en gebruikt die om *résonances de la parole* in gang te zetten (VA, met implicatie sujet)

 - moedigt subject aan om weerstanden te overwinnen
 - cf. Freud verplicht RM om rattenfoltering volledig te vertellen
... maar erkent meteen ook tot welk spel van verleiding in het Imaginaire dit leidt
 - noteert *horreur d'une jouissance ignorée* op gezicht RM
 - noteert effect van zijn belangstelling voor dat verhaal in overdracht:
Freud wordt zelf *capitaine cruel* die dat verhaal vertelde
 - geeft theoretische uitleg om weerstand te wekken
 - *don S de la parole* in een context van I participatie
antwoordt op *équivalence S Rat=gulden* (via Raten)
 - subject hoort dat als een particulier antwoord – van uitvinder zelf
(RM had daar al voorsmaakje van via Psychopathologie des Alltagslebens, dat hem naar Freud gebracht had omwille van zelfde 'manier van denken')

SEMINAIRE I 1953-1954

Wolfsman en Verwerfung

cf. tekst Hippolyte??

3 tijden

- trauma
- oerverdringing of Verwerfung
 - oerverdringing
 - een jenseits=kern van verdringing
 - dat alle latere verdringingen ahw aantrekt
 - Verwerfung WM
 - Verwerfung réalisation génitale (castratie??) = exclu de l'histoire, WM incapable de dire
 - forceren Freud = reconstructie geschiedenis subject
→ Wolvendroom krijgt sens
- verdringing
 - histerie
 - dwangneurose

tijd dwangneurose

- tijd in PA
 - temps pour comprendre = Durcharbeitung = VA moet voldoende lang doorgaan
 - resultaten
 - VA blijkt een en al constructie van het ego te zijn
VA blijkt maar een werk voor de analyticus=meester te zijn (gewoon doen wat die vraagt)
 - sujet réalise la dimension du symbole, herhaling krijgt S waarde
- tijd dwangneurose
corps mortifié – belang tijd ipv ruimte
 - 2 dimensies (vanuit temps Logique)
 - in relatie tot Meester
cf in PA – in Arbeit = VA voor analyticus = Meester
 - slaaf=dwangneuroticus zit in de gevangenis van de Meester
 - wacht op dood meester=analyticus
 - plaatst dood Meester voor eigen dood
– en leeft ondertussen *en sursis* = met uitstel van executie
 - na dood Meester
 - hoop dat alles=leven=genot zal beginnen of mogelijk worden
cf. ironie Tristan Bernard in KZ: “angst voorbij, nu kan hoop beginnen”
(ik: cf. Beckett: attendant Godot)
 - zal echter eigen Sein-zum-Tode moeten assumeren
 - in relatie tot ander-gelijke
(het circus van de rivaliteit voor ogen Meester??)
 - scansions temporelles in relatie tot gelijke (cf. belang signes numériques)
cf. Temps logique: subject denkt de gedachten van de ander-gelijke, ziet in die ander-gelijke het beeld en de kiem van zijn eigen bewegingen
→ Dood als Maître Absolu
 - aantal aanzetten (selon certaines scansions, selon un certain timing) tot sortie imaginaire hors du prison du maître → réalise=beseft le concept=sens de ses obsessions

ANTWOORD OP COMMENTAAR VAN HIPPOLYTE 1954

directe intersecties=interferenties S en R → S verschijnt in R

- 'direct' intersectie?
 - zonder I mediatie
 - maar wel 'bemiddeld' door wat van S werd uitgesloten
 - 2 vormen, 2 gebieden
 - psychose: hallucinatie Wolvenman (verschijning S in R)
 - vanuit Verwerfung uit S door sujet
 - interessant voor psychopathologische structuren en nosografie
 - neurose: acting out 'obsessionele' pt Kris (verschijning a in R)
 - vanuit miskenning S door analyticus
 - interessant voor psychotherapeutische kliniek en techniek
- terugkeer genot corps (orale) in acting out dwangneurose

psychose: hallucinatie Wolvenman – vanuit Verwerfung genitale

verschijning in R van wat uit S werd verworpen

- verwerping ↔ Bejahung
 - Bejahung
 - jugement attributif
 - voorwaarde opdat R vient s'offrir à la révélation de l'être, soit laissé être (Heidegger) op grond daarvan étants
 - Verwerfung
gedrag ↔ Ubw
 - gedrag = genitaal (sterk zelfs)
 - Ubw
 - behoud anale seksuele theorie
 - Verwerfung=retranchement genitale=castratie (genitale realiteit (vanuit oerscène geïnterpreteerd als castratie)
 - genitale=castratie blijft dode letter
geen existentieoordeel over genitale=castratie, maar alsof dat nooit had bestaan
abolition S van genitale=castratie = couper court à toute manifestation de l'ordre
expulsie=Ausstossung uit het Ik = vormt R als subsistant hors de la symbolisation
 - I gegrepenheid in oerscène=trauma → aanvaarden genitale impliceert castratie
- gevolg Verwerfung ↔ Bejahung
 - gevolg Bejahung
 - terugkeer verdrongene = histoire du sujet
 - gevolg Verwerfung
 - intellectualisering PA = behoud verdringing ondanks bewustwording verdrongene dus niet door dwangneurotische Isolieren??!!
 - hallucinatie
 - principe: ce qui n'est pas venu au jour du S, apparaît dans le R dans des relations de résistance sans transfert (R est déjà là)
 - cf. WM hallucinatie afgesneden vinger met grote anxiété
 - mutisme perplexiteit subjeet = kan daar op moment zelf niet over spreken = arrêt devant l'étrangeté du signifié
 - tijd en ruimte verdwijnen
 - immobilité: valt op bank neer, niet meer bewegen of naar vinger kijken
 - verdwijnt even in abîme of entonnoir=trechter temporel
keert terug in caractère intemporel van de herinnering van die hallucinatie nl gevoel van déjà raconté = I antwoord op punt in realiteit dat verworpen werd in S en nu in R verschijnt

neurose: acting out 'obsessionele' pt Kris – vanuit 'retranchement' orale
terugkeer genot corps (orale) in acting out dwangneurose

- ste PA = Schmeideberg
 - puberteit: stal boeken en snoep
 - interpretatie: we eenmaal heeft gestolen zal blijven stelen"
- 2de PA = Kris
 - probleem
dwangneurose?? later maakt Lacan daar *anorexie mentale* van!!
(clinique ironique – altijd bij Lacan)
 - dwang om plagiaat te plegen (ideeën anderen stelen) = *obsession du plagiarisme*
vnl tov briljante scholar (i(a) of I(A))
 - publicatie klaar ... maar ontdekt dat er al een boek van die eminente collega bestaat met al die ideeën in: plagiaat tegen wil en dank
 - interventies Kris
 - preliminair
vergelijkt productie pt met die van collega (= bilanisme = obsessioneel symptoom)
en ontdekt dat, omgekeerd, die eminente collega met zijn ideeën gaat lopen
 - interpretatie:
je schrijft ander je eigen gedachten toe en deinst er dan voor terug om die terug te nemen!!
 - geruststellend:
"jij bent niet schuldig" (ander is schuldig!)
(oedipale) mogelijke interpretaties Lacan)
 - vader kon niet op tegen zijn eigen briljante vader
 - dood in familie?
 - vergelijking grote en kleine vissen
 - gevolg interventies Kris = acting out
émergence d'une relation orale primordialement 'retranchée'
nl verse hersentjes gaan eten (of toch kijken naar menu??)

SEMINAIRE II 1954-1955

anale in Meester-Slaaf dialectiek bij dwangneurose

corps mort in sterke Ik (mortificatie genot corps)

- in broek doen = 1ste don
 - niet louter biologische functie
 - kan geïnterpreteerd worden als *émotion (émoi!!) érotique* cf. Wolfenman
- dwangneurose
 - anale don ...
 - ... gegrepen in narcistische relatie (met Meester??)
 - aliéné=slaaf=gevangene van een dode meester
= wacht op dood Meester zonder te beseffen dat die meester al dood is
 - gevolg: impasse van *don* cf. verstopping
 - kan niet bewegen
 - toujours frustré de tout en avance, éternellement privé de toute espèce de jouissance de la chose: hoe meer hij zichzelf geeft hoe meer hij dode meester geeft (werk=*don*??)
 - revelatie op moment eigen dood dat impasse te wijten is aan verhouding tot de Meester?
 - niemand bestudeerde ooit de laatste momenten (doodsstrijd!!) van dwangneuroticus
 - (cf. Kafka Strafkolonie)
 - (weinig dwangneurose in passe (Caretto))
 - (indien uit die relatie tot Meester geëmancipeerd: oblativiteit cf. diarree)

le moi dépossède le sujet de lui-même

cf. zeer duidelijk bij dwangneurose

sterke Ik dépossède le sujet de la jouissance de son corps (mortificatie genot corps)

- sujet = en tant que désirant l'obsessionnel se dédouble
 - zeer gehecht aan zijn Ik
 - tegenover de Meester gaat dat Ik echter 'dood'
 - dat Ik gaat schuil achter een ander, een ander Ik draagt dat Ik echter zijn eigen mort (imaginaire) of dépossession in zich
 - dwangneuroticus is altijd een ander, objectaliseert zichzelf
 - heeft het altijd over een ander dan zichzelf (gedachten, gevoelens)
 - spreekt over zichzelf als over een ander
niet vanuit eigen verlangen sprekend, maar over het verlangen van zijn Ik=ander
 - dat ander Ik is gemortificeerd, vertoont geen enkele vorm van genot
 - vanaf het moment dat een sentiment van hem dreigt te worden, gaat hij dat annuleren
 - "Ik hecht geen belang aan iets/iemand" → hecht grootste belang aan (Verneinung)
 - waar hij het meest kil bij blijft, is hij het meest door gegrepen, in geëngageerd
 - waarom moet Ik gemortificeerd zijn, waarom mag Ik geen teken van genot vertonen?
om colère van meester te vermijden!
 - therapie = PA
 - niet
 - Ik versterken
 - duiden dat hij ander wil vernietigen (agressie) = zichzelf vernietigen
 - wel
 - duiden van die dodelijke verhouding met zichzelf – waarom moet hij dood zijn
- object = dédoublement automatique
ce à quoi tient l'obsessionnel est toujours autre

dwangneurose en psychose

corps hystérie

- postfreudianen
 - these:
 - achter dwangneurose schuilt een latente psychose
obsessionnel = fou = désintégration imaginaire du moi
 - obsessioneel verdedigt zicht tegen folie=psychose
 - door niet te spreken over vécu
 - door zich vast te klampen aan conformisme verbal, langage social
 - therapeutische mislukking
 - geen echte folie (structurele psychose)
 - maar doordat men obsessioneel per se voor dreigende psychose wil behoeden, eindigt men wel in de buurt (fenomenologisch, maar
 - dissociations larvées (gemaskeerd)
 - periodieke depressies
 - hypochondrie
 - paranoïsation (Bouvet)
 - cf. paranoïa post-analytique: het volstaat om rotsvast in de PA te geloven ...
- Freud
 - these: dwangneurose heeft hysterische kern
 - cf. WM (toch ook wel mislukt??)
Zersplitterung Libido – niet zo bij 'echte dwangneurose??

VARIANTES CURE TYPE 1955

authentieke revelerende interpretatie bij Rattenman

- analyticus legt discours intermédiaire in zichzelf het zwijgen op (via eigen PA??)
- → authentieke revelerende interpretatie
 - chaîne des vraies paroles
 - mediatie via A (Autre sujet) + dialectique de la reconnaissance

cf. Rattenman

- probleem
 - uitlokkende factor neurose:
moeder stelt berekend huwelijk met rijk meisje (uit haar adoptiefamilie) voor
 - heropflakking of symptoom
(tijdens militaire oefening, na verhaal door capitaine cruel)
 - *simulacre de rachat (jusqu'au délire, in grande transe obsessionnelle)*
 - daarvoor in PA
- Freuds interpretatie van uitlokkende factor legt structuur dwangneurose bloot
structuur dwangneurose bestaat dus uit 2 'registers'
 - Freuds interpretatie = défaire la chaîne de paroles latente (S)
 - Freud kon tot die authentieke revelerende interpretatie komen vanuit zijn autoanalyse (die intermediair discours in zichzelf het zwijgen oplegde)
zelf ook zo moeten kiezen (ook vanuit verleden vader-moeder???)
 - chaîne de paroles (die individu overstijgt = verhalen van voor zijn geboorte)
 - manifest: calcul of manque de foi in liefde = basis voor huwelijk vader
manquement à la vérité de la parole (subtiel en dus erger)
dette die als schaduw over huwelijk blijft hangen
 - latent: abus de confiance in geld → uit leger?? → huwen (om aan geld te geraken)
forfait à son honneur (grover)
nooit afbetaalde dette
 - resultaat van Freuds interpretatie:
 - verschijning subjectieve waarheid
 - sujet = témoignage vivant de cette dette symbolique
 - RM interpreteert voorstel moeder als een verbod van (dode!) vader op relatie met arm meisje (eigen nicht)
 - trame imaginaire de fantasmes tombe
nl koppel narcistische beelden
 - schaduw dode vader
 - ideaal van de Dame van zijn Gepeins

structuur dwangneurose = 2 'registers'

- chaîne de paroles latente (S) die ...
- ... trame de fantasmes (I) schraagt
vormen samen mythe individueel

SEMINARIE III 1955-1956

dwangneurose en psychose

gevalspresentatie

- symptomen
 - comportement conflictuel avec son entourage
oa revendication injustifiée participant à un délire de présomption
 - maar geen troubles dans l'ordre du langage
- diagnose
 - Lacan weigert diagnose psychose te stellen
 - kan nog altijd dwangneurose zijn

oerscène Wolvenman

Signifiant qui n'est rien tant que le sujet ne le fait pas entrer dans son histoire
gebeurt pas via Wolvendroom: oerscène als S1 herstructureert hele boel

neuroticus stelt zijn/haar vraag met zijn Ik

(om die niet echt te moeten stellen)

realiteit vormen door zijn plaats te vinden in jou de signifiants

↔ 2 moeilijke, niet afgedekt punten (waar de realiteit dus een gat vertoont): vrouw en dood

→ neurosen moeten de vraag van vrouw en dood met hun Ik stellen (ipv met de S)

- hysterie

- vraag draait rond
 - geseksueerde voortplanting, creatie (waarom 2 geslachten??)
 - wat is het vrouw te zijn?
S kan daarop geen antwoord geven (geen S voor vrouw)
- stelt die vraag met heel haar être ...
... via identificatie met ander geslacht
→ “ofwel ... (man) ofwel ... (vrouw)”
Dora stelt vraag wat het is vrouw te zijn (zoals Mme K) – via Mr K (vrouw zijn voor man)
 - Ik = Mr K
Dora identificeert zich op imaginaire wijze met Mr K
 - objet du désir = Mme K

- dwangneurose

- onttrekt zijn être aan die hysterische vraag “ofwel ... (man) ofwel ... (vrouw)”
– via Verneinung: “noch ... (man) noch ... (vrouw)”
→ blijft zo aan hysterische vraag hangen + wordt “én ... (man) én ... (vrouw)”
zet al geseksueerde genot buiten spel – maar geraakt daar niet echt van af (désir blijft sexuel)
corps hystérie
- vraag draait rond dood (geen genot) of leven (een en al genot) zijn
 - dood zijn of existence singulière van het sujet (leven=genot)
ook daar op kan S geen antwoord geven
want S beschouwt sujet al als dood, immortaliseert sujet (S = meurtre du sujet)
 - dood van vader
 - vader enkel binnen S denkbaar – dus wel S nl NdP
 - **dwangneurose ftie dode vader functioneert vader nog als hij dood is (cf. Rattenman)**
- obsessieel stelt die vraag – via kleine ander-gelijke ???
(circusspelen tussen Ik en ander voor loge van Ander)
kies voor mort of mortification van genot van corps = wachten met leven
zet vervolgens het genot van het leven buiten spel

INTERVENTION SUR LEVI-STRAUSS 1956

- **Lévi-Strauss**
 - structuur is inherent aan S (vanuit raisons internes au S)
 - mytheem = unité signifiante op niveau van de mythe
 - en dus ook structuur mythes is inherent aan mytheem
 - structuur van mythes
 - = parallele mythes zijn homologe eenheden– die in elkaar getransformeerd kunnen worden
 - = système de transformation du S
 - résidu irréductible – impossibilité de la totale résolution du problème du mythe. répond à l'insoluble en signifiant l'insolubilité
fournit le signifiant de l'impossible.
bij elke transformatie dat onmogelijke R op andere plaats – dus mythevorming verplaatst dat onmogelijke R ($\leftrightarrow$ R revient toujours à la même place)
- **grille Lévi-Strauss toegepast**
 - op symptomen dwangneurose
 - mythe individuel du névrosé Rattenman1953
(dubbele dette vader = mytheem – cf. JAM)
 - résidu irréductible = R (genot??)
 - 1ste transformatie = grote terugbetaalscenario
nl négativation d'un des quatre termes = ?? cafédiensster??
 - 2de transformatie = overdracht in PA op Freud
wat is die résidu?? dochter Freud??
 - op dromen – in 2 tijden
 - 2de droom = transformatie van 1ste droom
 - zo verschijnt R ??

SITUATION PA IN 1956

- overwicht duale relatie
 - theorie
 - introjectie bon objet
cf. nieuwe pelikaan (Christus!) die zich aanbiedt aan de appétit=begeerte/zucht van de consument (cf. fellatio Bouvet?? Ferenczi??)
 - onder fantasmatische vorm
 - techniek
 - ritualisering van oa timing = I rejoint le R
 - (geen corps langs kant analyticus (analyticus = klok))
 - effect op einde PA
eindelijk de analyticus kunnen 'ruiken'
cf. Swift over 'direct contact' via uitwaseming van stront (die sympathie met auteur ervan opwekken)
- corps in geobsessionaliseerde PA einde

SEMINARIE IV 1956-1957

relation d'objet benadering

vnl bij therapie van dwangneurose leidt dat tot extreme déviations (Bouvet)

- theorie:
nemen I relatie voor R relatie (doordat ze S niet in rekening brengen)
- techniek:
 - reductie afstand die dwangneuroticus installeerde
 - tov gevoelens (agressie): intellectualisering, nooit over gevoelens spreken, etc
 - tov ander
 - doen erkennen van agressiviteit (die onvermijdelijk in die I relatie naar boven komt)
bv wijzen op agressiviteit in ironie ($\leftrightarrow$ ironie = façon de questionner)
- doel therapie:
nul-afstand = identificatie met Ik van analyticus (zelfde gevoelens)
- resultaat:
 - fantasme d'incorporation phallique
 - réactions perverses paradoxales (oa homoseksualisering)
terugkeer corps in acting out

ik, ander en Ander in dwangneurose

corps mort bij sterke Ego – mortificatie genot

- ander
alter ego (dubbel van hemzelf) voert nummertjes op
in een soort circusnummer (domptage=dressuur) met kleine ander
 - zo dicht mogelijk dood benaderen, maar zonder echt risico te lopen (is maar een spelletje)
 - cf. 2 clowns circus die mekaar om beurten een klap verkopen
beseft zelf dat hij dat maar doet als alibi (voor Ander=toeschouwer)
al wat hij doet heeft dus niet echt belang
- Ander
exhibition = spectacle = Autre als toeschouwer
analyticus geraakt in overdracht op die plaats
- Ik
 - doet alsof hij zelf dood is, heeft verlangen bij zichzelf 'gedood', 'gemortificeerd'
→ kan niet meer door dood geraakt worden, wordt onkwetsbaar
 - weet niet waar hijzelf (zijn 'echte' Ik) staat, als regisseur (cf. fantasma??)
staat op de plaats van de Dode Ander, als toeschouwer, in de loge!!

neurose = vraag die het subject zichzelf stelt

question fermée voor subject zelf = Ubw vraag – weet niet dat het die vraag stelt
subject stelt die vraag met zijn symptomen (en dus met zijn Ik = lichaam + gedachten)

- hysterie
 - wat betekent het van het geslacht te hebben dat ik toevallig heb?
 - zich moeten situeren tov 'man', 'vrouw' (gesymboliseerde oppositie!!)
- dwangneurose
corps mort bij sterke Ego – mortificatie genot
 - hoe zich verhouden tot het feit dat ik besta?
Hoe ben ik in verhouding tot degene die ik ben zonder dat ik die echt ben – ik kan inderdaad afstand van mezelf nemen en mijzelf als dood voorstellen
 - (ik: lost die vraag op door 'sterk Ik' te ontwikkelen
 - spiegelbeeld als antwoord op mogelijke morcellement??)
 - kiest ervoor om zich voorlopig dood te houden – en te wachten op dood van meester om te beginnen leven)

Leonardo da Vinci

- dwangneurotische trekken (terugkeer verdrongene)
in verhouding tot weten = wetenschap
 - cf. rekeningen voor leerlingen??? neigt tot obsessievolle lapsussen
 - *cupido sciendi* neigt tot eindeloze *Grübelzwang*
 - obsessieve demonstraties dat er "geen stem in de natuur is"
 - altijd opnieuw beginnen (Durcharbeitung)
- sublimering
in verhouding tot beeld (of Ding=a) = kunst
 - Anna Metterza

INTERVIEW EXPRESS 1957

Rattenman

- met obsessions naar Freud
 - inquiétudes rond personen die hem dierbaar zijn (Rattenfoltering voor dode vader en geïdealiseerde dame)
 - désir naar impulsieve acten bv zichzelf keel oversnijden
 - interdits ivm onbelangrijke dingen
 - terugbetalingsscenario met 4 personen
 - niet vanuit trauma tijdens leven
 - wel vanuit *constellation dramatique qui a présidé à sa naissance*
histoires die tot huwelijk van zijn ouders geleid hebben – *passé légendaire*
(oedipale) *mythe individuel* gemaakt vanuit 2 niveaus die niet bijeen kunnen gepast worden
 - *dette frauduleuse vader*
 - gedegradeerd omwille van forfaiture=ambtsdelict???
 - lening bij vriend – maar niet terugbetaald?
vader daarover in termes couverts
 - amour trahi voor huwelijk die hem ‘positie’ opleverde
moeder daarover in termes badins
- terugbetalings scenario
= transpositie, trait pour trait, van die (oedipale) mythe individuel
= herschrijving zonder de liaisons te wijzigen
= figuur getransformeerd vanuit 3 dimensionele ruimte naar 2-dimensionele ruimte

dwangneurose

- behouden vrij makkelijk sociale positie (vaak in belangrijke intellectuele functies)
– hoewel leven helemaal ondermijnd is door obsessions
- geen conviction – enkel moeten toegeven aan een aandrang
- gegrepen in een engrenage die alsmaar eisender en zonder einde wordt
alsmaar groter circuits van verificaties, voorzorgen, rechtvaardigingen

therapie dwangneurose

bv obsessions d'impûreté

- direction de conscience
hoe meer ze gekalmeerd en gerust gesteld worden, hoe meer dwang
hoe meer ze raisons geven, hoe meer ze met absurde vragen terugkeren
- coupure
cf. biechtvader met rappel brutal, ramène brusquement à un autre niveau:
“est-ce que tu te conduis selon la justice avec ta bonne ou tes enfants?”
cf. dédain – coupure sessie ipv obsessioneel meegaan met obsessioneel
herintroductie corps à corps

PSYCHANALYSE ET SON ENSEIGNEMENT 1957

verhouding hystérie-dwangneurose

corps hystérie – seksuele genot niet echt kwijt

dwangneurose (*abdiquer le désir sexuel*) sluit hystérie niet uit
want ook als men afstand doet van het verlangen blijft dat verlangen seksueel

structuur

- hystérie
 - vanuit de *terme* waardoor het subject beseft dat zijn sexe (als man of vrouw) *factice*=gemaakt is nl fallus??
 - antwoordt op *facticité* van sexe met bepaald gedrag (symptomen??) dat 2 kanten heeft:
 - *pensée formée et articulée* (Ubw??)
 - pantomime van sexe
hoe object bereiken aan gene zijde van autre imaginaire?
typisch via *pas hystérique* bij vrouw = *échange de places* !
 - reële ander (object a)
 - belichaamt eigen sexe in autre réel = andere vrouw (Mme K) – waarin ze mystérie van eigen vrouwelijkheid adoreert
 - maar die vrouw antwoordt niet
 - imaginaire ander (Mr K) = Ik
laat die vrouw ahw gijzelen (signifier une contrainte par corps) door een stroman = substitueert van de imaginaire ander (vader) die vrouw met hommages overlaadt
 - man waardoor ze zelf nog niet afgehaald werd (*resté en souffrance*)
 - man waarmee ze zich identificeert, waarvan ze rol opneemt, waarin ze zichzelf vindt
– maar zonder daarvan te kunnen genieten
 - biedt die vrouw aan aan de man (vader)
 - verkeerde aanpak therapie
leidt tot soort inversion du désir
(dus verdubbeling van het probleem van de hystérie = désir als gericht op het vrouwelijke=insatisfait)
 - dwangneurose

- dwangneurose
sterke Ik en corps mort = mortificatie genot van het lichaam
 - vanuit *terme* waardoor subject beseft dat *existence* (als levend of dood) *factice*=gemaakt is nl. Signifiant (op zich, dus niet de fallus)??
 - antwoordt op *facticité* van *existence* met bepaald gedrag (symptomen??) dat 2 kanten heeft:
 - *pensée formée et articulée* (Ubw??)
 - pantomime van *existence*
hoe object bereiken aan gene zijde van autre imaginaire?
typisch via *stratégie obsessionnelle* bij man (= ontdubbeling Ik??)
 - Ik in strijd met ander in kooi van het narcisme)
 - dood via 1001 ruses (=alibi??) verschalken
– en levert daarvoor 1001 exploten=krachttoeren (preusslagen! prouesses)
exploit → assurance=zelfvertrouwen rus
 - ego pakt uit met prouesses = temmen 'levensgevaarlijke' fauves du R (driften??)
(lijkt défi aan dood, maar meestal op kosten van die fauves cf. gedrogeerd??) → subject verdient zijn sporen als levend
conjure la mort en sous-main
 - bij exploten allerlei voorzorgsmaatregelen (vanuit de ruse)
cf. Gide vivre dangereusement ... met 3 onderlijfsjes
 - op strijdtoneel slechts een schaduw van het subject
 - subject muist eronder uit – en identificeert zich met Ander in loge
 - subject muist eronder uit
 - ruse waarover ik geen controle heeft nl Ubw
houdt subject tegen, haalt het uit de strijd – daardoor is subject uiteindelijk altijd ergens anders dan waar het een risico loopt
annuleert vooraf al elk mogelijk verlies of winst door meteen afstand te doen (abdiquer) van het seksuele verlangen – élider le désir sexuel
 - sujet est privé de jouissance
 - subject identificeert zie met (dode) Ander in loge
 - geniet (alle plezier) van een spektakel tussen Ik en ander
 - subject wacht op dood van die ander
mort ontketend als subject die ander even van zijn plaats probeert te verdrijven
→ dood neemt gedaante (semblant) van imaginaire ander aan
→ A réel herleid tot dood??
 - therapie postfreudianen

- therapie postfreudianen
 leidt tot soort *pat du désir* = onmogelijkheid om te manoeuvreren
 (dus verdubbeling probleem dwangneurose = *désir comme impossible*)
 - blijven binnen I relatie, versterken het Ik → meer dan ooit geconfronteerd met *méconnaissance*, Verneinung en *aliénation* door dat Ik
 - proberen afstand tussen Ik (analysant) en ander (analyticus) te overbruggen (door PA geschapen!!)
 - via allerlei sacrifices
 - dwangneurotische sacrifice (van de fallus??)
 - s'offrir en pâture=prooi à une fellatio imaginaire (Bouvet tov dwangneurose) ipv symbolische filiatie
 - vernietigen afstand tot object (hét probleem voor neuroticus) met vraag van relèvement=heroprichting de la dépendance
 - hysterische sacrifice (van het object??) opschepperig bekennen van allerlei gunstige complicités die men in de tegenoverdracht onderkent met vraag van dédommagement de la frustration
- allemaal uiting van weerstand analyticus tov PA

INSTANCE DE LA LETTRE 1957

principe mythevorming Lévi-Strauss ook op vlak van neurosen

- Lévi-Strauss ivm mythen
 - onmogelijkheid
 - exhaustion van alle mogelijke vormen van onmogelijkheid zoals het subject die ontmoet in de mise en équation signifiante de la solution (alle combinaties van S proberen)
 - solution de l'impossible (fantasma)
- idem in neurose=PA
 - coextensivité
 - extensie ontwikkeling symptoom = extensie résolution curative symptoom
 - cf. extensie interpretatie = extensie histoire 598
 - PA doorloopt hele proces van ontwikkeling van het symptoom
 - en toont zo nature=structuur van neurose
 - fobie
 - histerie
 - dwangneurose

QUESTION PRELIMINAIRE 1957

dode vader bij dwangneurose

- 2 fundamentele S gemedieerde relaties
 - 'dood zijn' – kan enkel via S
 - 'vader zijn' – kan enkel via S
- dwangneurose toont affiniteit van die 2 S relaties nl vader zijn (via S) = dood zijn (via S)
 - vader werkt pas goed als hij dood is
 - cf. Rattenman: verbod dode vader op relatie met mooie arme meisje heeft meer impact dan voorstel moeder (na dood vader) om met rijk meisje te trouwen

DIRECTION CURE 1958

Freuds direction cure (sequens, richting) bij dwangneurose

Freud in casus Rattenman

→ ontdekt dynamiek en structuur dwangneurose

- rectification subjective des rapports du sujet avec R
= premier repérage van de positie pt in R, van de rapports Moi au monde
 - *chemin à parcourir avec l'autre*
 - hegeliaanse vormen van *rectification subjective*
 - hysterie: renversement de la position de la belle âme
 - dwangneurose: *indoctrination préalable* (savoir)
(Freud forceert A als dood, speelt levende A=uitvinder theorie?? – cf. Lacans korte sessies)
 - resultaat: précipitation + systématisation symptomen
- développement et consolidering overdracht
 - symptomen binnen de overdracht geprecipiteerd en gesystematiseerd
 - op de sofa = niet meer spreken met degene die voor hem zit (ander)
 - strategie:
 - macht analyticus gebaseerd op overdracht ...
 - ... op voorwaarde dat hij geen gebruik van die macht maakt (om te suggereren)
- interpretatie
 - *mantique*=waarzegger=wichelaar
 - *dénoncer un Trieb qui implique un avènement de S*
 - Tiresia (ziener, die vrouw en man was) (constructie??)
 - symptoom (Hemmung??) = onmogelijkheden amour sublime (Dame)
 - interpretatie Freud (ambiguïteit verdict) onmogelijkheden *amour*
 - vanuit *interdiction* vader op *amour sublime*
 - *inexact* maar *vrai*: toont dat dode ftie A kan vervullen = Père absolu
 - effect interpretatie
 - *amener au jour les lignes de destinée du sujet*
die bepalend zijn voor impasses van vie morale en désir (ethiek)
 - grote dwangmatige scenario blijkt *décalque cryptographique* van een pact dat lang voor zijn geboorte aan huwelijk ouders voorafging
 - *honneur sauvé de justesse* (vriend betaalt) + *dette prescrite*=verjaard (vriend niet teruggevonden)
 - *trahison sentimentale* (mooie arme meisje) + *compromis social* (rijke moeder)
- effect
niet echt genezen: analyse ergens medeverantwoordelijk voor dood op slagveld!!
(krijgsgevangen genomen door Russen en gestorven in kamp)
genot niet geraakt??

postfreudiaanse direction cure (ivm plaats en functie R of realiteit) bij dwangneurose

Kris in casus cervelles fraîches

acting out = terugkeer corps

- Schmideberg 1ste PA
Es centraal
 - eetstoornis (anorexie??)
 - (orale) infantiele delinquentie = stelen snoep en ... boeken
 - intellectuele remming (vrees voor plagiaat) = metafoor voor eetstoornis
- Kris 2de PA
 - theorie = personage
 - egopsychology
 - vanuit oppervlakte naar diepte ...
 - ... om te komen tot aanpassing lk aan realiteit
 - Kris = uiterst respectabel én rechtlijnig
 - sequens
 - pt beschuldigt zichzelf dwangmatig van plagiaat (dwangneurose!!)
– bewijs: ideeën in eigen klaarliggende publicatie vindt hij in andere publicatie terug
 - Kris
 - controleert preliminair: pt pleegt geen plagiaat ... maar wordt geplagieerd
 - interpreteert:
 - “je wil plagiaatpleger zijn om te verhinderen van echt plagiaatpleger te zijn”
“defensie tegen de idee te stelen doet je geloven dat je ideeën steelt”
 - mouleert defensie (plagiaatpleger willen zijn) over pulsion (zich aangetrokken voelen tot andermans ideeën)
 - pt effect = acting out
 - na sessie door restaurantbuurt dwalen en op menu's zoeken naar favoriet gerecht 'verse hersentjes' (en ook eten???)
 - symptôme transitoire met valeur corrective
 - verwittigt analyticus: “je zit ernaast!”
 - toont waarover het gaat nl orale object a
 - *vole rien – il ne lui vient pas à l'idée qu'il puisse avoir une idée à lui*
 - *Ekel (refus symboliquement motivé) tov eigen ideeën*
= anorexie quant au mental=idées
= anorexie quant au désir dont vit l'idée (wil verlangen naar idee intact houden??-)
 - vanuit oraal fantasme
fantasme de comestible=eetbaarheid – met verse hersens als metonymie
 - vanuit Oedipus
 - vader had geen eigen ideeën (degout van ideeën door briljante opa?)
 - rivaliteit met vader voor grootste vis – slechts klein visje? = rien à frire!

postfreudiaanse direction cure (ivm plaats en functie overdracht) bij dwangneurose
Bouvet in casus

acting out = terugkeer corps genot

- Genitale Object rijpt in serre=overdracht – met analyticus die Genitale Object belichaamt
introsubjectieve introjectie Object in een duale relatie
verschillende variaties:
 - Ferenczi introjectie
 - Strachey: identificatie met *Surmoi* analyticus
 - Balint: *transe narcissique finale*
 - Bouvet: fellatio analyticus
dwangneurose à deux??
 - basis
 - duale relatie
 - vnl in gevallen van dwangneurose
 - techniek
 - afstand is het enige dat orde kan brengen in relatie tot object (ipv S)
 - aménagement (management, inrichting) distance tussen pt en analyste
via techniek van rapprocher (confine à l'obsession bij analyticus zelf)
 - einddoel kuur
 - ideaal = afstand tot 0 herleiden
 - oblativiteit
 - resultaat
 - consommation mystique / fantasme de dévoration phallique (fallus analyticus)
 - tot uiting in acting out = atypische restauratie via zgn 'perversion transitoire'
bv tomeloze niet te keren platonische verliefdheid op de eerste de beste persoon van
hetzelfde geslacht (homoseksualiteit)
- overdracht terugbrengen tot de Realiteit – met analyticus die Realiteit belichaamt

ethiek PA ↔ moraal vanuit PA
vanuit einde kuur altijd

- ethiek
ogv désir de l'analyste ...
- moraal
cf. oblativiteit
 - obsessioneel fantasma ... de soi-même incompris
 - "tout pour l'autre, mon semblable" ... miskent de angst voor de Ander als geen semblable zijn
 - *Propension à se donner à autrui ou à Dieu sans attendre de réciprocité, à se dévouer à une cause sans arrière-pensée. L'oblativité peut se manifester sur le plan social, se déssexualiser totalement au profit d'une cause (Choisy, Psychanal., 1950, p.50).*
Période du développement affectif d'un individu suivant le stade de captativité et caractérisée par une extériorisation de ses sentiments, une générosité véritable et une conduite davantage altruiste (d'apr. Lafon 1963)
1947, sept. (G. Parcheminey, Angoisse humaine et civilisation ds Psyché, no11, p.1074)
cf. artikel Ragoucy

Lacans direction cure (S van de fallus in la *quête du désir*) bij dwangneurose
cf. incident einde kuur dwangneurose

- analyse Lacan
 - 1ste dimensie van Ubw
 - blootleggen *manoeuvre* sujet ...
 - blootleggen manoeuvre in VA=Durcharbeitung onder overdracht: beschermen Ander
 - onderscheidt ander en Ander via allerlei *artifices* in verbalisering
 - zet zich op plaats van A in loge (identificeert zich met A) en kijkt verveeld naar zij zelf gearrangeerde circusspelen tussen kleine ander en Ik (schaduw van die ander)
 - doen erkennen van
 - eigen plaats in *mépris* waarmee chagrijnige=castrerende moeder het al te vurig verlangen van zijn vader probeerde te vernietigen
il se faufile entre un désir (van vader) *et son mépris* (door moeder)
manque à être provient d'un exode : son être est toujours ailleurs. Il l'a « mis à gauche »,
 - désir
 - son désir est de difficulté.
 - *impuissance de désirer sans détruire de l'A*
(eigen désir blijkt dus désir de l'Autre=Moeder te zijn)
 - ... vanuit kennis *combinatoire générale*
 - *combinatoire* leidt tot *labyrinth*
met *trompe l'oeils* & *changements à vue* (cf. *chicanes*)
 - *combinatoire* leidt tot *architecture de contrastes*
 - attitudes séductrices, insurgées, impassibles
 - angoisses ↔ performances
 - rancunes ↔ générosités (oblativité!!)
 - inconstances mentales ↔ infrangibles fidélitésbeweegt allemaal op solidaire manier
 - effect: (acting out???)
 - 2de dimensie van fantasma en fallus verschijnt

- effect: (acting out??? – nee! Hemmung??)
2de dimensie van fantasma en fallus verschijnt
sujet au bout de son rouleau lapt Lacan *un tour de bonneteau* (illegale 123klaveraas)
 die structuur van désir toont (fallus verschijnt waar hij niet verwacht werd)
 acting out = terugkeer corps, hier in fallische dimensie (op negatieve manier)
 - potentie pt met maîtresse
 - doordat maîtresse = object in fantasma → onmogelijkheid désir + telkens tussenuit knijpen
 - *maîtresse en accord avec postulats inconscients que les désirs du pt maintiennent*
 - *maîtresse en position d'objet qui l'approprie à un fantasme, d'où notre patient comme obsessionnel puisse maintenir son désir dans un impossible qui préserve ses conditions de métonymie. Celles-ci commandent en ses choix un jeu d'échappe*
 - *condition du désir = marque même dont il le trouve gâté, de l'origine de son objet: la contrebande.*
Mode de la grâce singulier de ne se figurer que du déni de la nature. Une faveur s'y cache qui chez notre sujet fait toujours antichambre
 voorwaarde désir is meteen ook wat désir verpest vanuit de oorsprong van het object van die désir nl gesmokkeld object dat neerkomt op déni de la nature (fallus vrouw??)
 - pt plots impotent met maîtresse
 (geen perversiteit, dus geen acting out – maar eerder hysterisering???)
 (cf. Freuds Amerikaanse analysant die impotent werd door PA)
 - verklaring pt
 - wijt dat aan 'menopause'
 - wrijft daarmee Lacan zijn impotentie als therapeut onder de neus
 - verklaring Lacan
 - redistributions de la *libido* ne vont pas sans coûter à certains objets leur poste, même s'il est inamovible.
 doordat PA aan fantasma en fallische positie raakt
 - oplossing voor impotentie:
 - R oplossing pt: vraagt maîtresse om ander man te neuken – om te zien
 - vanuit zijn PA 'vondst' over de latente 3de in het koppel ...
 vraagt zijn latente homoseks te bevestigen
 - komt er niet van
 - S oplossing maîtresse: droomt over haar verhouding tot fallus en vertelt dat pt
 - droom
 - "ik heb fallus – en voel die onder kleed
 - ik heb vagina – en verlang dat fallus daarin komt"
 - droom = 'interpretatie' door maîtresse
 - geen bevestiging van 'verdrongen homo' (Lacan deed dat ook nooit)
 punt is niet dat vrouw fallus heeft / er is geen 3^{de}
 - "je weigering van castratie = weigering castratie van Ander=moeder"
 - avoir le phallus n'en laisse pas moins le désirer ("hij moet er in"
 désir de la femme le cède au désir du pt
 → pt krijgt weer objectpositie in fantasma & weer potent
 - Lacans interpretatie van die interpretatie-droom door maîtresse
 - toont dat fallus in désir als S functioneert (fallus als S in droom: wel/niet)
 désir est désir d'être le phallus
 toont dat phallus hebben niets uithaalt, puisque son=haar?? désir est de l'être. Et le désir de la femme ici le cède au sien, en lui montrant ce qu'elle n'a pas.

COMMENTAAR LECLAIRE OBSESSIONNEL ET SON DESIR (PHILON) 1958

inleiding corps

- obsédé (psychiatrie?? cf. Ey) → obsessionnel (PA Freud??)
- dwangneurose nog altijd niet segmentée, démembrée
(theorie dwangneurose = Freuds Rattenman + Lacans 1ste seminarie over Rattenman)
ressort essentiel van désir nog in het duister
 - sujet s'évanouit (dédoublement) à mesure qu'il s'approche de son objet (de désir)
 - instance de la mort dans le désir de l'obsessionnel
(dood kan enkel zijn plaatsverveanger treffen)

corps mort door sterke ego

SEMINARIE VI 1958-1959

Hamlet en dwangneurose

Hamlet

nous démontre de la névrose (heeft niet zelf een neurose)

= *désir du névrosé à chaque instant de son incidence*

= *la place du désir*

= *plaque tournante où se situe un désir*, waar we alle *traits du désir* terugvinden

= radicaler dan hysterisch of obsessioneel verlangen

- hysterische trekken

- *se crée un désir insatisfait*

herhaalt trauma = te vroeg (nog niet rijp voor)

- *désir insu du sujet*

→ sujet moet *désir* construeren, moet *place du désir* terugvinden

- dwangneurotische trekken

daar staat Hamlet dicht bij qua 'stijl'

mortificatie corps door uitstel – uitstel genot – op moment van Ander genieten

cf. Hamlet wordt soort spook dat rondsluip en op dé gelegenheid wacht, verliest corps

- *se supporter sur un désir impossible*

procrastination = *anticiper trop tard*

- verkeerd getimede *désir*

désir om *heure de la rencontre désirée* op afstand te houden, af te wachten (spel met uur van ontmoeting)

gevangen=Hemmung in het uur van de ander, doet alles op het uur van de ander

= houdt halt want zijn eigen uur is nog niet gekomen

→ *temps du désir* vinden

object van fantasma = genot → opent *abîme du désir de l'A* → object van fantasma vermijden

- fobie
 - fobisch object ipv object fantasma ...
 - ... fobisch object dat dan kost wat kost moet vermeden worden
- hysterie
 - *jouissance d'empêcher le désir, maintenir le désir* (eigen *désir* én *désir de l'A*) *comme insatisfait*
 - door zelf obstakel te zijn tussen *sujet* en *objet* (zich onttrekken als object)
"ce n'est pas de moi qu'on jouit"
 - kan dat enkel door
 - (op punt van objet) *puppet* van Andere vrouw te introduceren (Mme K)
 - (op punt van Ik een man (Mr K))
 - zo blijft ze zelf inzet van het spel van het verlangen
 - eigen *désir* is plots (structure instantanée)
cf. droom mooie beenhouwerin
- dwangneurose
 - *corps buitenspel gezet door sterk Ik (ontdubbeling)*
én door fantasma?? (wel masturbatie, maar sujet zelf afwezig!!)
 - *désir impossible* (eigen *désir* én *désir de l'A*)
 - op 2 manieren
 - spiegelbeeld i(a) en m
splitsing en temporaliseren (uitstellen)
 - zichzelf buitenspel zetten (in 3de positie = positie van A, in loge??)
 - sujet nooit waar een echte inzet is, waar hij *désir* zou moeten tonen
disparition sujet au point d'approche de son désir (dood aan eigen *désir* = mortification)
sujet altijd ergens anders
 - "ce n'est pas moi qui jouis"
 - ondertussen moi fort ten tonele voeren
 - in afwachting van eigen verlangen
 - circusnummers tussen sterk Ik en ander (i(a)) – met Ander=toeschouwer
il fait ses preuves (proeve van bekwaamheid leveren, tonen wat men waard is, zijn sporen verdienen), *il s'acquiert des mérites* (verdienste, merites – waarvoor men erkenning krijgt)
 - sterk ik = \$ wordt getransformeerd tot fallus
 - door fantasma \$ en A
 - zichzelf bevredigen vanuit fantasma "Kind geschlagen"
écraser le désir dans la satisfaction du besoin (masturbatie) = rendre caduc le désir = cynisme
 - (hier schrijft Lacan Φ ipv $-\phi$!!)
 - ??oblativiteit
= alle D bij ander bevredigen (alsof die ander zijn eigen Ik was) – om blind te kunnen blijven voor eigen insatisfaction (weet genoeg dat die D een *échec perpétuel du désir* is)

SEMINARIE VII 1959-1960

Freud over object (Entwurf)

inleiding corps hysterie

- hysterie accès (aanval)
 - middel om *Lust* te reproduceren – volledig gericht op prehistorische, onvergetelijke Ander
 - aversie tov *Ding* (objet d'insatisfaction = jouissance??)
teveel onlust tov objet=Ding
- dwangneurose
 - *objet=Ding apporte trop de plaisir*
 - leidt tot vermijden eigen *désir* (want dreiging van teveel lust)
- paranoia
 - *Unglauben* tov vreemde Ding

in sublimeringen wordt het Ding altijd als een vide voorgesteld

corps in dwanghandelingen – letterlijk leegte vermijden, fysiek er rond sluipen

- kunst (cf. hysterie)
 - *organisation autour de ce vide=Ding*
 - (cf. hysterische conversie = theater rond vide??)
- religie (cf. dwangneurose)
 - *respecter ce vide=Ding*
 - cf. obsessie rituelen (dwanghandelingen) = *éviter ce vide* (letterlijk, op fysieke manier – taboe – Berührungsangst!!)
- wetenschap (cf. paranoia)
 - Unglauben???
 - cf. paranoia

afweer=défenses dwangneurose

mortification corps of genot in sterk Ego/ik

sluit zichzelf op in een *armature de ferraille=schroot*, *monture=frame d'un corset*

→ vermijdt confrontatie met 'horreur à lui-même inconnue' (d'une jouissance ignorée)

dwangneurose en Über-Ich (geweten)

corps in dwanghandelingen

'devoir' (moeten/plicht/huiswerk) = *commandements absurdes, obscènes ou féroces*

→ lutte anxieuse de l'obsessionnel

LAGACHE 1960

S en a in psychopathologie

- désir = metonymie répétition signifiante (spreken??) S1 → S2
mortificatie corps of genot
dwangneurose geen enkel genot a priori (Ik op plaats van \$)
hysterie begint er wel aan, met lichaam, maar het is niet genoeg, het is verdeeld \$
 - hysterie
 - *soutenir désir comme insatisfait*
 - dwangneurose
 - *soutenir désir comme impossible*
- S1 → S2 → objet a (ftie vanuit S!!)
wat subject voor A was bij zijn geboorte – waartoe het subject in zijn verlangen herleid wordt
objet-indice du désir in het fantasma (nog geen objet-cause du désir cf. Sém X)
 - fobie
 - objet a = arme à l'avant poste phobique, tegen disparition du désir
 - fetisjisme (perversie)
 - objet a = condition absolue du désir (cf. later in Sém XI veralgemeend)

SUBVERSION SUJET DIALECTIQUE DESIR 1960

dwangneurose vanuit Hegel met Lacan

mortificatie genot of corps via sterk Ik

- Hegel (Phenomenologie des Geistes)
 - gelijkenis met spiegelstadium
 - fenomeen van de Geest = imaginaire relatie tot ander
 - agressie uit spiegelstadium = lutte de pur prestige op leven en dood
 - spiegelbeeld = 1ste Meester??
 - Meester-Slaaf verhouding (servitude inaugurale) ipv gelijke-gelijke
 - nieuw tov spiegelstadium
 - S pact gaat aan I agressie vooraf: wie stopt met *lutte* (*renoncer à la jouissance par crainte de mort*) blijft toch in leven ... om als Slaaf te fungeren
 - *ruse* van *Vernunft* = "Slaaf zal via werk vrij worden, tot het genot=leven komen"
cf. mythe individueel van dwangneurose (veel bij intelligentsia!!)
(cf. Rattenman: werk = terugbetalen schulden vader en dan vrij zijn)
- Lacan
 - verleidelijke *ruse* van *Vernunft* – is echter een politieke én psychologische valstrik:
jouissance est facile à l'esclave (makkelijker dan voor Meester!) → Slaaf blijft serf=horig/slaafs
werk (*ruse de la raison*) zal Slaaf nooit tot vrijheid of genot van het leven brengen
 - dwangneurotische intelligentsia beseffen dat vrijheid en genot van het leven niet door eigen
werk zullen tot stand komen
 - maar door te wachten op de dood van Meester
werk is maar een alibi om ongemoeid door de Meester op diens dood te wachten
(= hommage inconscient aan Hegels geschiedenis)
 - installeert zich op plaats van Ander (logé??) → volgt van daaruit het spel → vermijdt elk
risico, elk 'steekspel' (echte discussie of confrontatie??)
installeert zich in *conscience-de-soi* waarvoor de dood enkel iets is om mee te lachen

neurosen tov désir de l'Autre

- désir de l'Autre (manque de l' A) → angst
- 3 neurosen weren elk op hun manier désir de l'A
telkens vervanging: d de l'A → D de l'A als a (sujet désire que l'A lui demande)
(vervanging a door D de l'A = vervanging fantasma door pulsie)
 - fobie
 - angoisse du d de l'A enkel overdekt door fobisch object
 - geen fantasma??
 - hysterie & dwangneurose
 - hysterie & dwangneurose als antwoord op désir de l'A
 - vader: ideale vader = dode vader
 - moeder met *désir sauvage*
 - vader zonder verlangen: *fermerait ses yeux sur les désirs – maître de son désir*
 - fantasma integreert imaginaire castratie in één van zijn 2 polen
 - hysterie: imaginaire castratie -φ 'imaginariseert' object a
 - imaginaire castratie -φ 'imaginariseert' object a
 - cf. Socrates=Meester wordt agalma voor désir Alcibidades ...
... omdat hij zijn lul niet toont
 - cf. vrouw achter sluier wordt fallus, objet du désir ...
... omdat ze geen penis heeft (↔ *postiche*-penis onder balkleed)
 - leidt tot onvatbaarheid object a
désir insatisfait doordat hysterica zich als object a onttrekt (a van fantasma)
→ *Sans Foi* van de intrige
 - dwangneurose: imaginaire castratie -φ 'imaginariseert' \$
mortification corps en genot doo sterk Ik (ego)
 - sujet beeldt zich in dat A zijn castratie vraagt (D de l'A) = imaginaire castratie
 - A existe pas, oui, mais si par hasard l'A existait il jouirait de ma castration
 - veut pas sacrifier sa castration à la jouissance de l'Autre, wil niet dat zijn castratie de Ander ergens dienstig is
 - imaginaire castratie -φ 'imaginariseert' sujet \$
imagination du moi fort (houdt vast aan sterk Ik – dat zijn castratie bevat
→ onmogelijke évanouissement subject (sterk ego??)
→ se porter caution de l'A
 - voelt zich *ce qu'il y a de plus vain à exister* = *Manque-à-être* = *En-Trop*
eigenaam wordt een last wordt, subject wordt *Sans-Nom*
ik: désir se maintient comme impossible doordat subject zich sterk moet houden,
zich niet kan laten gaan=verdwijnen (schrik voor aphanisis)
 - PA antwoord op hysterie & dwangneurose = act

- PA antwoord op hysterie & dwangneurose = act
 probleem: ideale vader (& integratie $-\phi$ in fantasma) $\rightarrow$ *transfert interminable*
 hoe antwoorden op die *transfert interminable*?
 - PA antwoord op hysterie
vacillation calculée de sa neutralité
 via ??
 - reden: *maintenir la dimension de sa non-maîtrise, de sa nécessaire imperfection*
 - risico: *affolement*
 - tact: vervolg moet subject overtuigen dat analyticus *n'était pour rien dans l'affaire*
 - PA antwoord op dwangneurose (hier niet vermeld!!)
mépris voor product *Durcharbeitung* in afwachting van zijn dood
 via korte=*coupure* sessies
 - reden:
 - *briser le discours pour accoucher la parole*
 - breken van verhouding tot Meester = Dode Vader ??
 - risico: breuk??
 - tact: cf. Zen ...??? maar toch ... fysiek schoppen!!
- s'affronter au désir de l'A (geen afweer meer van désir de l'A)
désir de l'A vervangen door *volonté de l'A* (ipv *D* de l'A)
 - omkering hysterische weg (ik)
lichaamstechnieken
 - *se réaliser comme objet*
 - cf. *se faire la momie* van een of andere boeddhistische initiatie
 (compleet onverschillig, onbeweeglijk worden – cf. phallus embaumé??)
 - omkering dwangneurotische weg (ik)
terugkeer corps in omkering dwangneurose, zichzelf fysiek opofferen (lopen lopen lopen)
 - *satisfaire à la volonté de castration inscrite dans l'A*
 $\rightarrow$ narcisme van de verloren Zaak (narcissisme de la Cause perdue)
 - cf. Claudels *christianisme de désespoir* vindt Griekse tragiek terug
 (cf. Sygne de Coûfontaine offert zich op voor krapuul Turelure, smijt lichaam voor hem en vangt kogel op)

SEMINARIE VIII 1960-1961

fantasma obsessionnel

- masochistische “Kind geschlagen”
 - être=merde → oblativité
 - stade anal
 - *besoin* om te kakken
 - *D de l’A de retenir/expulsion = discipline du besoin – complex!!*
 - *satisfaire un besoin pour la satisfaction d’un Autre (satisfaction du torchage)*
 - *désir s’en va aux chiottes – sujet s’en va dans le trou*
 - sexualisering *besoin* bij terugkeer tot *besoin*
nl *pulsion sadique = perpétuel vertige de la destruction de l’autre*
 - reactieformatie = *éclipse* van het seksuele
oa *cadeau*
 - genitale stade – obsessionele fantasma’s
(op genitale niveau, en dus niet op anale?? regressie tot anale vanuit onhoudbare genitale??)
 - fantasme sado-maso (Kind geschlagen??)
 - ander moet overgeleverd zijn aan 3de om seksueel te zijn
 - seksuele onbeslist tussen ander en 3de – sujet ne sait pas qui il désire le plus
 - fantasme anal obsessionnel
 - 1ste tijd = fantasma: “ik ben een stront”
 - identificatie sujet met *a excrémentiel*
cf. kind = *objet précieux excrémentiel*
bv. *bout de zan* (dropje, zoethoutje) = kinderfiguur films 1912-1916 (ook nog 1932)
 - *sujet = merde ... qui ne demande qu’à s’éliminer*
parle avec son derrière = coupures suivies d’explosions = S fonction ruban excrémentiel
(cf. Baudouin VS met spreken!!)
 - sujet wil u zijn eigen *être=merde* doen opfretten
 - 2de tijd = passage à l’acte ??? ogv fantasma = oblativiteit: “alles voor de ander”
 - sterke Ik zijn voor ander ...
“tout pour l’autre” = nooit genoeg doen opdat ander zou blijven leven
 - ... onder dat sterke Ik zit merde=a=niets
oblativiteit = narcisme van Cause perdue??
- gevolgen voor PA
- niets geven aan obsessioneel
 - geen aanmoediging
 - geen deculpabilisering
 - geen *commentaire interprétatif qui s’avance un peu trop (sens??)*
– want je zal altijd nog niet iets verder moeten gaan
 - niets vragen aan obsessioneel
 - doet meester vragen (objet du désir = D de l’A)
 - maar zit ondertussen op dood Meester te wachten
 - niets geven (stront ophouden) aan Meester
 - alles geven (oblativiteit = stront in imaginaire cadeauverpakking van het sterke Ik)
aan gelijken?? (waarmee hij ook imaginaire rivaliteit heeft)

castratiecomplex – symptomatische effecten

- probleem
 - insupportable
intervalle tussen betekenaars, présence réelle die hele S systeem bedreigt
= confrontatie met désir de l'A??
 - $\Phi = S$ fallus = S castratie
= bescherming tegen désir de l'A??
- hoe dat gat maniable maken?
verschillende manieren
 - fobie
rechstreeks geconfronteerd met gat tussen S → gat opvullen via nieuwe S
 - maakt van bepaald object een S universeel, een signe unique (ipv S fallus)
 - plaatst die à l'avant-poste, bien en avant du trou
 - hysterie & dwangneurose
hoe 'genezen' van S castratie (die tegen désir de l' A beschermt)?
hoe rendre maniable die S castratie (die tegen désir de l' A beschermt)?
(dus niet rechstreeks geconfronteerd met gat in S of désir de l'A)
 - hysterie
 - specifiek probleem met S castratie of S fallus
eigen vrouwelijkheid – facticité sexe door S fallus
 - antwoord op probleem vrouwelijkheid via fantasma (en l castratie)
a op - ϕ $\diamond$ A
 - object = Mme K
 - Dora gelooft in Autre absolu = A comme tel
 - want A heeft sleutel van Dora's eigen mysterie ("wat is een vrouw?")
 - Mr K
 - sujet
 - ik = Mr K
 - Mr K dekt ftie Mme K af – als soort substituutobject
 - Dora glisse (+) ϕ où il le faut → MrK = Ego, Dora identificeert zich met MrK
→ dropt Mr K als hij bekent dat zijn vrouw hem niets doet (geen + ϕ meer)
 - sujet
zelf a (= onvatbaar) – daaronder - ϕ (= paie de sa personne, imaginaire castratie)
 - identificeert zich met alle sentimentele drama's, steunt die vanuit coulissen
→ réassurer et réparer l'A
 - resultaat
eigen désir blijft insatisfait

- dwangneurose
 - specifiek probleem met S castratie of S fallus
parasitisme S ??? (onzekerheid daardoor, weg van R – facticité van alles door S)
 - antwoord op parasitisme S via fantasma (en I castratie)
A barré ◇ (+)φ (a, a', a''? ...)
 - sujet wordt sterk Ik
mortificatie corps of genot door sterk Ik
 - sujet wordt A barré foncièrement substitutif, perpétuellement éludé, passez-muscade (hocus pocus pats en weg is ie!!)
jamais à la place, sur l'instant, où il semble se désigner
 - méconnaissance = frenetiek narcisme (Ik, Ik, Ik, ...)
 - cf. denkmoeilijkheden: wat ik denk moet door mijn Ik gedacht worden (plagiaat vrees??)
cf. Verneinung: "jij denkt dat het mijn moeder is, maar IkIkIk zeg dat ..."
 - (cf. Descartes cogito = Ik immanent à toute articulation = dwangneurotisch)
 - objets worden fallisch
 - objet
 - métonymique, interchangeable ogv equivalentie met imaginaire fallus
I fallus = wisselmunt voor objecten → fallische inflatie=oppeppen objecten
 - bv Rattenman: erotische equivalentie alle objecten met 'rat' = I fallus
 - zoveel Ratten zoveel gulden
 - zoveel Ratten zoveel Raten (betaaltermijnen)
 - Ratten = kinderen
 - A als I fallus = phallophanie
 - erotisering gedachten (intellectuele wereld)
 - die I fallus is niet verdrongen – komt overal naar voor
 - Isolierung tussen al die objecten
 - agressie=degradatie=dépréciation=rejet tov die A=fallus
frapper I fallus in de Ander ...
cf. 'heiligschennend' erotisch fantasma
 - cf. Bouvets penisnijd
 - vrouw fantaseert dat Christus=fallus (of zijn fallus) vertrappeld wordt
 - vrouw ziet mannelijke geslachtsorganen (I) ipv hostie (S)
 - introjectie I fallus analyticus (fellatio)
 - cf. Lacan: man degradeert zijn vrouw tot kleine ander → schuldgevoel → fantasma: hostie in vagina bij penetratie (als hoedje op eikel)
 - cf. Freud: Rattenman toont zich aan dode vader terwijl hij aan het masturberen is
 - cf. Freud: Rattenman moet tot zoveel tellen tussen bliksem en donder
(cf. tellen → als dit of dat dan niet gebeurd is, dan ...)
passeert niet meer via operatie op S fallus via I fallus, maar rechtstreeks in het gat van de S???
 - probleem bij poging tot 'realisatie fallische fantasma'
probleem bij recherche autonome = probleem bij poging tot eigen désir te komen

- probleem bij poging tot 'realisatie fallisch fantasma'
probleem bij *recherche autonome* = probleem bij poging tot eigen *désir* te komen
 - (impotentie? mislukken) **corps impotentie**
 - *acte où le sujet aspire à incarner ce fantasme tourne toujours trop court*
 - *fonction du phallus tourne toujours en défaite*
 - phallus se dégonfle
 - gevolgen:
 - crainte de se dégonfler – en daarmee ook aphanisis désir
cf. LA GRENOUILLE QUI SE VEUT FAIRE AUSSI GROSSE QUE LE BŒUF
Une Grenouille vit un Bœuf
Qui lui sembla de belle taille.
Elle qui n'était pas grosse en tout comme un œuf,
Envieuse s'étend, et s'enfle, et se travaille
Pour égaler l'animal en grosseur,
Disant : Regardez bien, ma sœur ;
Est-ce assez ? dites-moi ; n'y suis-je point encore ?
Nenni. M'y voici donc ? Point du tout. M'y voilà ?
Vous n'en approchez point. La chétive Pécure
S'enfla si bien qu'elle creva.
Le monde est plein de gens qui ne sont pas plus sages :
Tout bourgeois veut bâtir comme les grands seigneurs,
Tout petit prince a des ambassadeurs,
Tout marquis veut avoir des pages.
 - vreest het meest wat hij denkt te verlangen
cf. oppositie:
 - 'vrijheid', 'natuurlijke staat', etc
 - situaties waarin hij seul maître à bord is = verantwoordelijkheid tov Ander
 - resultaat:
eigen désir = impossible
 - therapie – PA
 - Bouvet
 - vanuit theorie over ftie afstand tov object
 - Bw wording van penisnijd (imaginaire introjectie fallus) – in overdracht, in relatie tot analyticus
 - Lacan

passage à l'acte obsessionnel

style de performances, voire d'exploits (= oblativité??)

(dus permanente 'staat')

cf. Direction

terugkeer corps in narcisme van cause perdu = oblativiteit = passage à l'acte??

medelijden obsessioneel (oblativiteit??)

wil in het beeld van de ander niet aan zijn eigen beeld raken

vanuit angst tov ander als *objet de son désir* dat i(a) verstoort

terugkeer corps in narcisme van cause perdu = oblativiteit = passage à l'acte??

METAPHORE DU SUJET 1961

schelden Rattenman = radicale vadermetafoor

- (gewone) metafoor
 - substitutie S door andere S in een keten (geen natuurlijk verband nodig, enkel fonematische oppositie) → *espèce nouvelle dans la signification*
 - paradigma surrealisten: *"l'amour est un caillou riant dans le soleil"*
- radicale metafoor, oorsprong metafoor
 - *injure*
 - *attribut par quoi n'importe quel autre sujet est suscité d'entamer ce sujet*
 - *injustice gratuitement faite à tout sujet*
 - paradigma: Rattenman – *"Du Lampe, Du Handtuch, Du Teller, usw"*
 - *contré par son père → accès de rage*
 - installatie NdP??
 - RM maakt vader zo voor iedereen aanspreekbaar??
 - RM gebruikt alle S die hij kent (van dingen) ipv vader??
 - geen substitutie d de la M door NdP??

SEMINARIE IX 1961-1962

sujet bij Descartes = obsessioneel ego

sujet bij Descartes = sujet qui est immanent à toute articulation (Ik denk, dus ik ben)
cf. fenomenologie obsessioneel (die zeker wil zijn dat zijn denken aan zijn Ik is toe te schrijven)
mortificatie genot of corps via sterk Ik (dat denkt)

wat wil dwangneurose? Ungeschehenmachen van de S

corps in dwanghandeling

- S komt tot stand via *écriture originelle*
- wat wil dwangneurose tov die *écriture originelle*
 - *Ungeschehenmachen S*
 - *effacer le S*
 - *faire que cet avènement à la fonction de S ne se soit pas produit*
 - *écriture originelle ongedaan maken (non advenu)*
 - *éteindre ce que l'annaliste en lui écrit tout au long de son histoire*
annalen van zijn eigen geschiedenis wegkrabben
 - en zo het R (eigen désir of genot??) terugvinden
 - *retransformer le S (dont le sujet est l'effet) en ce dont ce S est le signe*
 - *retrouver le R à l'origine, ce dont tout ça est le signe*
 - wil weten wat er R is in l'effet du S = zijn désir!!
 - echter probleem: ignorance sujet = weet niet dat ...
 - ... S zelf de primairste vorm van uitwissen is
 - ... en dat hij dus de uitwissing wil uitwissen
... en dat hij die S telkens opnieuw maakt door tous les traits de la chose uit te wissen
alle inspanningen om S ongedaan te maken, herhalen het mechanisme van het ontstaan van de S en vestigen die S alleen maar meer
(iteratie? cf. choreografie Pina Bausch fragment Joost: door Ungeschehenmachen wordt eerste door S getekende lichaamsbeweging alleen maar herhaal én heviger – tot het uiteenvallen van die lichaamsbeweging toe – en het verschijnen van het genot)
- cf. Lady McBeth met bloed aan handen

Rattenman tov vader

schrik voor aphanisis du désir?

vanuit vaststelling impotentie bij poging tot désir te komen vanuit fantasma??

- désir
désir = structureel voor A verborgen deel van D
désir = punt waarop sujet impossible voor A is
- Rattenman
 - *exhibition fantasmatique*
= *arrangement qui lui permet de s'arranger avec le désir de l'A*
 - staat 's nachts op (in feite wakker blijvende om te studeren)
 - bekijkt erectie lang in spiegel i(a)
 - opent deur voor dode vader ... om hem erectie te tonen
 - (spectacle tussen m en i(a) – dode A als toeschouwer, waarmee sujet zich identificeert??)
 - doel: toestemming dode vader voor *désir* vragen
(vader verbiedt *désir* → vader moet nu dus maar toestemming voor *désir* geven, of eigenlijk: vader moet sujet vragen (D de l'A) om te verlangen)
 - sujet wil dat A weet (*A doit savoir, faute de pouvoir = impuissance A??*) ...
... dat het sujet *R=impossible* tov A is
 - ultieme narcistische act
 - dode vader moet constateren dat alles in gereedheid is voor *désir*
 - vraagt *complaisance* dode vader voor *désir*
 - effect: tot *désir* komen (vanuit fantasma)?? → *désir impossible*!!
 - beslissing forceren tussen question “*rien peut-être?*” en message “*peut-être rien ...*”
 - *transmutation de l'objet du désir à l'existence du sujet* – via fallus
cf. oscillatie dwangneuroticus = objet dat *de trop* is (*sa forme d'impossible=R*)
 - verborgen object
 - *position embusqué*=ondergedoken *d'objet caché*
(object van A, anaal object dat gevraagd wordt??)
cf. ‘verstopt’??
 - openbaar object (cf. sterke Ik – met reeks kleine anderen??)
 - *objet de nulle part* = *ubiquité*
 - *avidité presque féroce d'être partout pour n'être nulle part*
minstens op verschillende plaatsen tegelijk zijn – zodat hij nergens te pakken is
cf. ‘diarrhee’??

amour/désir dwangneurose

engageert niet echt zijn genot, zijn lichaam

mortificatie genot of corps via sterke Ego

- amour (op niveau van het Ik??)
gebonden aan vrouwen via *inféclité constante*
 - onmogelijk een van die objecten te verlaten (cf. ubiquité, nergens te pakken)
 - zeer moeilijk om al die objecten (mettertijd) samen te houden vereist veel technisch raffinement – want mogen elkaar niet ‘raken’ (*Isolieren*)
- désir
zo moet obsessieel intact blijven voor een of andere bevrediging
 - ergens anders
 - later ergens= désir impossible

Demande et objet du désir in dwangneurose

imaginaire strijd/agressie met i(a) of klein ander – mortificatie genot of corps door sterke Ik

- neurose = dissymmetrie in verhouding subject-Ander
 - dwangneurose: objet du désir a van sujet = D van A
 - hysterie: D van sujet = objet a van A, objet du désir van A
- fantasma activeert ook nog eens dissymmetrie spiegelbeeld
 - a heeft geen spiegelbeeld i(a) ...
 - ... maar sujet stoot toch op een i(a) in zijn fantasmatische quête naar a
- dat leidt tot impasse in verhouding sujet-Ander
 - dwangneurose: onmogelijk om eigen objet a te identificeren met D van A
 - hysterie: onmogelijk om eigen D te identificeren met objet a van A
- oplossing: sujet richt zich volledig op i(a)
 - dwangneurose: i(a) vernietigen = agressie
formeel sadistisch fantasma – maar zonder echt sadistisch te zijn (qua genot)
 - sadisme: impossibilité de détruire l’objet (=bron van genot??)
 - dwangneurose: impuissance de détruire i(a) (= bron van angst??)
– a heeft immers geen spiegelbeeld
 - hysterie: i(a) fixeren
- eindresultaat: impasse désir sujet
 - dwangneurose
 - volledig gericht op vernietiging *désir de l’A*
 - *fourvoyé dans la réalisation de son propre désir = impossible*
 - hysterie

pathologieën en normaliteiten

alle pathologieën zijn in hun ‘kern’ normaal

- neurose – normaal in de mate dat Ander alle belang heeft
- psychose – normaal in de mate dat eigen lichaam alle belang heeft
- perversie – normaal in de mate dat fallus alle belang heeft

SEMINARIE X 1962-1963

Isolieren

corps in dwanghandeling

- geschiedenis
 - laat residu's (S!! geen a) ...
 - ... die zich opstapelen, zonder dat dit tot contradicties leidt
coexistenties heterogene
- cf. dwangneurose
Isolieren van S1 en S2??

Ungeschehenmachen

corps in dwanghandeling

- S = trace effacée
S = s'efforcer d'effacer=annuler une trace
 - klinische reacties op die S
 - hysterie
 - conversie = S zorgt voor *manque* ...
 - ... die miskend wordt → geen angst
 - dwangneurose
 - *Ungeschehenmachen*
 - tov S: *mettre en doute, astiquer*=uitwrijven (cf boenwas), *effacer, triturer*=vermalen, *mettre en miettes, rendre non advenu*
 - leidt tot twijfel tov *histoire*:
 - "c'est pas sûr, ce n'est que du S, du truc"
 - "il me raconte les plus belles choses, l'ennui c'est que je n'y crois pas tout à fait"
 - doel:
 - *retrouver le signe sous le S, rejoindre le signe dans le S (époque antérieure)*
 - *défaire ce qui dans le S écarte du vice de structure originel (manque??)*
 - (enkel via angst tot a – dus niet via Ungeschehenmachen S tot signe)
 - resultaat paradoxaal
 - *redouble la fonction du S* – "hoe meer ik zeg dat het er niet is, hoe meer het er is"
 - *plus on essaie d'effacer une trace, plus la trace insiste comme S*
- paradigma = de vlek
- Lady McBeth: bloedvlek
 - Lautréament: Toute l'eau de la mer ne suffirait pas à laver une tache de sang intellectuelle.

fantasme dwangneurose

- fantasma
 - cf. Rattenman
 - erectie voor spiegel
 - opent deur voor dode vader om erectie te tonen
- PA
 - Bouvet
 - doel:
 - goede afstand = penisnijd bewustworden in overdracht – via fantasma fellatio analyticus
 - dat betekent dat de analyse meegaat met het fantasma van de dwangneurose zelf
 - effect: sujet verandert van positie in het fantasma – en krijgt plaats van A die fellatio bekijkt identificatie met analyticus??

désir selon la loi – of daarbuiten

- neurose = désirer selon la loi
 - hysterie: *désir comme insatisfait* (in het kader van die loi)
 - dwangneurose: *désir comme impossible* (in het kader van die loi)
- angstneurose = désir/genot buiten wet??

dwangneurose en objet a=cause tijden van het symptoom (vorming)

- (verdeeldheid subject tov symptoom)
implication du sujet dans sa conduite se rompt
 - obsession of compulsion (dwanggedachten)
gearticuleerd in langage intérieur “doe dit of dat” – indien men dat niet doet: angst
 - subject onderkent dat dit zo in elkaar zit: “il y a une cause à ça” (nl objet-cause a??)
staat er ahw buiten?? erkent dat als probleem voor zichzelf??
- er kan over symptoom gesproken worden
en het is vatbaar voor PA

désir de l'A → dwangneurose

mortificatie corps of genot door sterk Ik – dat A doet vragen

- désir dans l'A → angoisse
- dwangneurose
 - *couvrir désir dans l'A via D dans l'A*
A moet dwangneuroticus autoriseren om tot zijn eigen *désir* te komen
A moet dwangneuroticus vragen om zijn eigen *désir* te realiseren
 - gevolg:
 - *objet-cause* op anale niveau (waar D de l'A overheerst)
 - onbeheersbare anale angst (als A vraagt??)
cf. *angoissé page blanche* = lichaamsfenomeen ejaculatie op hoogtepunt van angst!!!)
- probleem voor PA
in de mate dat er in PA ook D is (nl D van VA=Arbeit)

anale

- materie én geest
inleiding corps vs gedachten
 - om te beginnen: materie
→ dubbele houding
 - verworpen
 - economie van recuperatie (cf. vernietigingskampen: reductie uitverkoren volk tot stront)
 - maar om te eindigen vooral: geest (via wind!!)
cf. Jones – onbevleete ontvangenis via oor door HGeest = anale bevruchtende wind
- subjectivering anale
hoe wordt anale een objet a??
 - (is Freuds uitvinding!! → Lacan vindt blik en stem als object uit)
 - 1ste keer *se reconnaître dans un objet*, gerepresenteerd worden door object (ik=stront)
vanuit *D de l'A=Mère* in zindelijkheidstraining = dubbele dubbelheid van A=Moeder:
 - dubbele vraag
 - ophouden: “*garde-le*”
 - loslaten: “*donne-le*”
 - 1ste liefdesgift (don d'amour, cadeau bij uitstek)
cf. anale *trace* markeert territorium – waarbinnen gepaard kan worden
 - + dimensies die A toevoegt: *flairage*=snuffelen, *torchage*=strelen kont
 - dubbele reactie
 - gevaloriseerd: “hoe mooi!” (cadeau) – agalma
vanuit ontbreken fallus bij moeder (dus a op -φ)
 - gedevaloriseerd, *désavoué*: “weg ermee!” (niet aankomen, vies)
 - leidt tot obsessionele ambivalentie
 - a = *cause* van ambivalentie (a◇\$)
 - oa tov symptoom
 - “het is van mij”
 - “het is niet van mij”

désir impossible en fantasma

mortificatie corps en genot via sterke Ik

- probleem
 - alles is gesymboliseerd ...
 - ... behalve désir
 - désir de l'A
 - désir du sujet
- oplossing dwangneurose
 - *achever* (dubbel!! voltooiën+afmaken) *le désir* als *puissance* in register van (sterke) Ik = zelfbeheersing
 - nieuwe problemen:
 - *désir* wordt *impossible*: in zijn poging om désirs te realiseren *il n'y est pas* ...
 - ... want (religieus) fantasma komt telkens tussen – onder dubbele vorm:
 - fantasma van almachtige god = alziende god (vanuit *impuissance* om *désir de ne pas voir* in stand te houden)
 - vanuit I(A) = hoogste Ik-ideaal (objet a van de blik??? – vermeden???)
 - obsessioneel gelooft in God
 - heiligschennend of godslasterlijk fantasma = analisering Christus
 - vanuit a = meest degoûtante *objet perdu*
 - niets meer van geloof in God te merken

ontstaan anale désir bij Wolvenman (dwangneurose??)

conversie hysterie??

- 1ste tijd = angoisse
 - *dévoilement traumatique*
 - *désir de l'A = A se fend et s'ouvre sur son fond*
→ angst produceert *objet-cause a*
- 2de tijd = émoi anal
 - *sujet cède* (*cession* = afstand doen van)
 - *sujet ne peut pas retenir cet objet-cause*
(stront = *objet cessible*=vervreemdbaar=overdraagbaar van nature)
 - *objet-cause du désir* verschijnt
cf. *inter urinas et faeces* bedrijven we de liefde = vooraf of nadien pissen of schijten
- 3de tijd = *désir de retenir = désir obsessionnel*
 - anale a = *bouchon* = *objet-cause du désir de retenir*
 - ipv genitale *désir* waartegen hij niet is opgewassen (verstopping??)

anale invulling schema *Hemmung, Symptom und Angst*
bij dwangneurose

- Hemmung
 - désir de retenir (anal) = *défense* tegen *désir (genital – mét castratie)*
 - *genitale = trou phallique* = castratie → onhoudbaar → regressie tot anale a = *retenu sur le bord du trou castratif*
 - anale a = *bouchon = objet-cause*
 - *désir de retenir* ↔ plots geven!!! (cf. oblativiteitsfantasma = passage à l'acte)
 - cf. kraantje = *objet-bouchon*
 - *désir de fermer* ↔ plots openen!!
 - désir impossible (génital) – mag zich nooit tonen
 - doorlopen alle mogelijke onmogelijkheden op genitaal vlak = *réurrence indéfinie* ...
 - ... om accès à l'objet dernier én perte sujet (angstmoment) te vermijden
 - Symptom
(*compulsion de*) doute
 - *réurrence indéfinie*
 - doel: *reculer accès à l'objet dernier = perte du sujet*
 - angst
sujet retourne à l'objet premier
 - empêchement
sujet est empêché de se tenir à son désir (de retenir) = sujet ne peut pas se retenir
 - embarras
 - vanuit vraag van de *cause*
 - leidt tot entree in overdracht
 - émoi
reactie sujet tov situation traumatique (oerscène)
 - *sujet cède (cession = afstand doen van)*
 - *sujet ne pas retenir cet objet-cause*
(stront = *objet cessible=vervreemdbaar=overdraagbaar van nature*)
 - *objet-cause du désir* verschijnt bij dwangneurose
 - emotion
ne pas savoir – “il ne savait pas que c'était cela”
cf. opdracht waarbij *sujet ne sait pas où répondre*
 - acting out
 - *ne peut pas s'empêcher*
 - *Ungeschehenmachen*
 - *aller-et-retour du S, qui posent et effacent*
 - doel: *retrouver la trace primitive*
 - *réurrence indéfinie du désir*
 - symptomen doorlopen de vorige etappes van *désir* opnieuw
 - doel: *retrouver objet-cause nl objet abject et dérisoire*
 - *tracasser inconsidérément la cause du désir* → *acting out*
 - passage à l'acte
 - (openen anale sluizen, zonder te weten wat men doet (cf. robinet))
 - (diarree van geven geven en geven (vanuit oblativiteitsfantasma))

imaginaire in liefdesleven obsessieel

mortificatie genot en corps door sterke IK

- object
 - idéaliseren geliefde Dame = *négation* van haar *désir*
- subject
 - i(a) verbergt a
 - narcisme
wil dat men bepaald beeld van hem liefheeft, is zeer *aimable* = i(a)
cf. sterk Ik
 - fantasma
maar daaronder is hij maar een stront = a
cf. mooie stront
 - resultaat
 - *désir* is een spel
 - moet afstand tot zichzelf handhaven
 - al wat hij doet is maar een 'spel' om dat beeld van zichzelf
 - *désir impossible*
 - mag zich nooit tonen
 - put zich uit in alle mogelijke onmogelijkheden op genitaal vlak
cf. cirkel op torus die niet tot één punt kan herleid worden

ambivalent statuut obsessieel als object → vermijdt angst

mortificatie genot en corps door sterke IK

- ambivalent 'anaal' statuut van het sujet tov A
 - *sujet = bien qui le fait valoir* (voor Ander) = i(a)
→ *compulsion = ne peut s'empêcher de retenir cet objet anal*
 - *sujet = rien = déjet=déjection* (voor Ander) = a
→ *doute* = twijfelt aan zijn verhouding tot dat object (is dat wel van mij?)
- vermijdt angst

zindelijkheidstraining en *désir de retenir*

- zindelijkheidstraining = 1ste D de l'A tot sujet om zich te manifesteren als *sujet de plein droit*
- antwoord sujet
 - sujet kan enkel geven wat het is nl anale rest tov S systeem
 - anale rest wordt objet-causal van 1ste eigen *désir* van het sujet (eigenheid tov D de l'A)
nl *désir de retenir* (1ste vorm van *désir* is dus meteen een Hemmung!!)

SCIENCE ET VERITE 1964

vergelijking religie met dwangneurose

gelovige plaatst *cause de son désir* bij God=Ander – door object te offeren
D tov God wiens veronderstelde désir men moet verleiden (met offerobject)
(God doen vragen, D de l'A uitlokken??)

SEMINARIE XI 1964

trauma=tuchè oerscène (ontmoeting met seksuele)

hysterie conversie

cf. Freud *primäre=präsexuelle Sexualerlebnis*

- tijd
 - altijd te vroeg
 - altijd te laat
 - lust
 - altijd te weinig lust (passief?) = hysterie
mit Abneigung und Schreck
 - altijd te veel lust (actief?) = dwangneurose
die sich weiter in Vorwurf verwandelt
 - facticeit
 - nooit echt
 - altijd 'gekunsteld iets'
- cf. Wolfenman: vreemdheid van verschijning/verdwijning penis vader

pulsion anale

inleiding geen lichaam, maar allemaal geest

- se faire chier (zich rot vervelen) = *rapport à l'Emmerdeur* (zeurkous) *éternel*
(*faire chier quelqu'un* = iemand zijn neus uitkomen, iemand rot vervelen)
- anale object in kliniek (= materialiteit??)
 - dwangneurose
 - metabolisme (hysterische kant??)
 - andere manifestaties ???
- anale object in cultuur = het domein van de 'geest' (*âme*)
 - *cadeau*
 - *souillure* → *purification, catharsis*
 - oblativiteit
 - (cf. Jones conceptie Maagd via het oor door Heilige Geest = anale wind)

Leclaire non-sens formule dwangneurose

taal = corps – waarop gewerkt wordt

interpretatie

- is *non-sense* (*éléments signifiants irréductibles*)
- isoleert Kern van *non-sense* (*éléments signifiants irréductibles*) ...
... waarin *désir* s'anime
cf. formule 'poordjeli' = verbinding 2 lettergrepen van woord *licorne*

SEMINAIRE XII 1964-1965

sujet = trou in fonction classificatoire → nomination (nom propre) = suture le trou du sujet

taal = corps – met operaties op taal

lichaamsevenement aan basis van dwangneurose??

- literaire uitvinding nom propre
bv. Sygne de Coûfontaine (Clandel) = cygne=zwaan (S-vorm hals) + signe=teken
- dwangneurotische creatie nom propre = non-sensicale formule (éléments signifiants irréductibles)
 - basis: point exquis du sensible / la différence exquise op sensorieel vlak (sic Leclair)
(belang lichamelijke beleving?? – telkens soort 'gat' of R in i(a)??)
 - bv1: voelen
 - *uni rassurant d'un contact de peau enveloppant*
 - *irritation punctiforme d'un grain de sable erratique*
 - bv2: zien
 - *hommes: platitude sternale=borstbeen*
 - *mère: gorge=gleuf marque le coeur maternel (déhiscence mystérieuse) – cleavage*
 - formule suture le point exquis du sensible / la différence exquise op sensorieel vlak
 - creatie formule op basis van fonologie
eigenaam gefragmenteerd én geïncorporeerd in een andere 'eigenaam'
 - dat punt van R ettert echter voort in die formule
 - die formule moet opgelegd worden in PA
 - voorbeelden
 - Leclair dwangneurose Philippe: formule 'poordjeli'
 - Freud Rattenman: glejsamen
(ook aber=Abwehr??)

structuur S1→S2 in symptoom

exploot = passage à l'acte of acting out (hier, in termen van S1 S2)

- S1 vertegenwoordigt \$ bij S2
"ik ben dit of dat (S1)" → vertegenwoordigd bij S2
- bv. Rattenman
 - rivaliteit met neef Richard (roepnaam Dick=fallus??) van zijn Dame
 - "Ik ben *mager, dunn*" (S1) = "Ik ben niet Dick=dick"
S1=mager vertegenwoordigt Rattenman als subject bij S2=dick (= fallus??)

probleem désir voor sujet altijd in relatie tot Ander

- neurose
verhouding tot Demande de l'A centraal
- hystérie
 - 3de moet op D de l'A antwoorden
 - désir comme insatisfait → snelste toegang PA tot castratie
La castration est trop instrumentale, trop *moyennante* chez l'hystérique et aussi trop facile à atteindre – puisque la plupart du temps l'hystérique l'est déjà, objet châtré – pour que ça ne nous le voile pas
- dwangneurose
corps in exploten = acting out of passage à l'acte??
corps in oblativiteit = passage à l'acte??
 - *rabroue, ravale, détruit, bafoue le désir de l'A* = herleidt désir de l'A tot D de l'A
→ Ander laten wachten
→ plotse oblativité = offrir tout=zichzelf=merde (in cadeauverpakking van het Ik)
 - toont dat eigen verlangen onmogelijk is – door zich op plaats van A te zetten
→ exploten = *spectacle d'un défi*: toont dat alles mogelijk is (1001 exploten = risques calculés) behalve een eigen verlangen
 - *trouve sa vérité dans cet objet(a) sous ses espèces fécales*
doel: protéger son pénis, *s'éprouver comme phallus sauvegardé*
- fobie
- psychose
verhouding tot angoisse de l'A centraal
- perversie
verhouding tot jouissance de l'A centraal

SEMINAIRE XIV 1967

oblativiteit

corps in oblativiteit = passage à l'acte of acting out?

verhouding oblativiteit tot D de l'A

- oblativiteit niet het antwoord op D de l'A
- oblativiteit stelt A voor keuze
 - A reduceert zich tot D tov sujet als i(a)
 - A verwerpt sujet als a

fantasma – arrangementen (plek)

anale impotentie??

- perversie
slaapkamer
- neurose
cabinet de toilette = wasruimte
 - fobie: *couloir* / kleerkast (dressing)
 - hysterie: *parloir* = spreekkamer, bezoekersruimte, ontvangkamer, salon
 - dwangneurose: *chiottes* = plee
cf. niet kunnen pissen als ander het hoort

verlangen

ogv fantasma

- hysterie: désir insatisfait
- dwangneurose: désir impossible
- fobie: désir prévenu

MON ENSEIGNEMENT 1967

INTERVIEW WAHL 1967

obsessioneel – religieus

- dwangneurose
désir que l'A lui demande (objet du désir = D de l'A)
désir de faire surgir la D de l'A
- religieux
 - combine des trucs rond désir de l'A – A die niet bestaat
 - doet A bestaan door te veinzen dat er een D de l'A is bv demande de victimes

DISCOURS ECF 1967

Bouvet

incapacité analyste devant le siège de l'obsessionnel

D de phallus interpreteren in termen van coprophage → le fixer à sa chiasse

SEMINARIE XV 1967-1968

fundamentele Rattenman (CR Sém XV)

inleiding corps

dus Lacan geen eigen bijdrage na einde retour à Freud?? Sém XI 1964

wel eigen bijdrage vanaf topologie?? Sém XXIII 1975

- al wat we weten ivm dwangneurose komt uit Freuds Rattenman
- Lacans eerste seminars over dwangneurose – vanuit Wolfenman en Rattenman

S1→S2

- hysterie
 - S2 is verdrongen (vergeten zonder te weten dat er vergeten is), komt dus niet bij sujet op waarheid = (verdrongen, vergeten) S2, waarbij sujet door S1 vertegenwoordigd wordt
 - → theater=komedie van authenticiteit: “waarheid in zichzelf vinden”
sujet ne se reconnaît authentiquement qu’à s’oublier
- dwangneurose
 - S2 niet verdrongen, komt dus in alle onschuld=ernst bij sujet op
 - → onmiddellijke *Verneinung*: “ik ben niet wat ik hier juist zeg”
sujet ne se reconnaît sincèrement qu’à se méconnaître

SEMINARIE XVI 1969

Rattenman

inleiding

geval waaruit alles komt dat we ivm dwangneurose weten

fobie = plaque tournante in Neurosenwahl

- neurosen
fait virer le sujet vers les 2 grandes névroses
 - hystérie
 - dwangneurose
- perversies
réalise la jonction avec la structure de la perversion
- psychosen
ook aanzet tot psychose??
cf. Wolfenman??

Ander en overdracht in dwangneurose

- A = signifiant de l'A en tant qu'entier
= lieu où ça (tout ce qui est arrivé) se sait
- (maar geen Sujet supposé savoir in overdracht??)
(overdracht op weten als 'plaats'???)
"cf. "zal wel allemaal waar zijn, maar het raakt mij totaal niet ..."

neurose stelt link vérité/savoir in vraag vanuit link jouissance/savoir

savoir afhankelijk van jouissance – ontwikkeling savoir = afstandname van jouissance

- hysterie
 - vrouw
natuurlijk om in seksuele relatie 'de vrouw' te zijn
 - hysterie
 - veronderstelt dat vrouw sait ce qu'elle veut au sens où elle le désirerait
→ weigert zichzelf als 'de vrouw' te beschouwen
→ identificeert zich maar met de vrouw ten koste van désir insatisfait
 - se pose comme jouissance du NdP = soustrait (zichzelf als) a au 1 absolu de l'A
 - genot vader is echter niet bereikbaar (livre pas 1 dernier = assurance) – NdP is gecastreerd
 - gevolg
 - sujet=a = castration réalisée
 - weigert vrede te nemen met elk ander genot = diminution
 - oplossing (cf. geschiedenis):
édifice d'un savoir recouvert d'un savoir expérimenté de la relation sexuelle
(voorwaarde: tribut juste est payé nl genot offer = castratie??)
- dwangneurose

- dwangneurose
 mortificatie corps of genot door sterk Ik – wachten op dood meester
 - man
 - natuurlijk om in seksuele relatie, in *jouissance virile*, 'de Meester' te zijn (vanuit identificatie met NdP)
 - dwangneurose
 - vanuit Meester-Slaaf
 - genot Meester
lutte de pur prestige → Meester recht op *plus-de-jour*, via lichaam Slaaf
 - genot slaaf?
 - naar meester toe geen genot
corps idéalisé = corps purifié de jouissance = sacrifice de corps
cf. perinde ac cadaver = zoals een lijk (blinde gehoorzaamheid eremieten)
 - slaaf op zich echter wel genot!??
 slaaf = R = a??
 - als slaaf sterft is meester geen meester meer
 - als meester sterft blijft slaaf nog altijd slaaf
 - dwangneuroticus
 - management van het genot
 - weigert zichzelf als 'Meester' te beschouwen
mais se réfère au modèle du maître (maître représenté au niveau de l'esclave)
 - *suppose que maître sait ce qu'il veut = sujet supposé savoir* (Hegels *savoir absolu*)
 ↔ iedereen weet: Meester weet niet, is een *con*
 - Meester moet toelaten te denken dat de dood slechts de Slaaf kan treffen
 - identificeert het R van de meester nl onmogelijke van zijn *désir*
 - malin et prend la place de a
 - weet dat *plus-de-jour a surnage toujours* als *bénéfice* van *lutte*, wat er ook gebeurt
 als slaaf overleeft zichzelf altijd – als a
 - genot?? in scenario = *traité* met A *entier. paiement toujours renouvelé (dette)*
 - resultaat
 - ontsnapt zo aan genot (niet aan dood!!)
 - bijdrage tot 'denken' – oa religieus ritueel
 (beperkte bijdrage tot religie – cf. *pari* Pascal te angstwekkend voor dwangneurose)

SEMINARIE XVIII 1971

neurose = évitement castratie

vergelijking Oedipus mythe – mythe Moord op Oervader

- mythe Oedipus
 - S vader = wet → genot (*profusion*)
 - vanuit hysterisch probleem met vader (Freuds hystérie én die van analysanten)
 - vader
 - vermoord = substitut voor geweigerde castratie
 - gecastreerd = *partenaire, qui répond à la place du phallus, est châtré*
 - hystérique sacrifice (= zelf gecastreerd??)
- mythe Moord op oervader

mortificatie corps en genot: door sterk Ik?? – door oervader!!

 - oervader = genot → wet
 - vanuit dwangneurotische onmogelijkheid om seksuele verhouding te schrijven (Freuds dwangneurose én die van analysanten)
 - vader
 - één en al genot, niet gecastreerd (cf. Hegels Meester uit lutte de pur prestige – die van geen ophouden weet??)
 - dwangneuroticus
 - bestaat niet (onmogelijk genot) tov genot niet-gecastreerde oervader (zelf niet kunnen genieten omdat oervader geniet??)
 - cf. *surmoi* beveelt op dezelfde ongecastreerde manier te genieten (ipv wet die toelaat op gecastreerde manier te genieten)
- Moord op Mozes

TOKYO 1971

obsessionnel fait de la psychologie

inleiding allemaal geest geen lichaam
corps hystérie conversie?

- dwangneurose
âme staat centraal (cf. CBT??)
- hystérie
toont *dessous* van die âme
 - Ubw = taal
 - conversie???

INTERVENTIE DELAUNAY 1971

obsessieel als 'dood' ≠ analytisch als 'dood'

- obsessieel = dood
mortificatie corps en genot door sterke Ik
 - lapsus Delaunay:
si vis mortem ipv *si vis vitam* = obsessieve vraag, keuze
 - dédoublement dwangneurose
 - i(a): dubbel loopt doodsgevaar – is slechts spelletje, niet echt
 - m: daarachter zelf 'dood', op de plaats van de dode (dode Ander)
 - voudrait être aussi intact que l'est imaginairement un mort
 - position hors du jeu (= identificatie met A in loge)
cf. *bouffon impérial dans la loge majeure du cirque*
- analytisch = 'dood'
 - Lacan: *jouer avec le jeu de la mort*
dus slechts één van de kaarten uit bridge
 - obsessieel PA: *être à la place du mort* (dode toeschouwer in loge)

CONCLUSION 1971

dwangneurose en vader

- wie is le vrai père?
 - R: *celui qui pourvoit la lignée d'un rejeton*
 - S: *celui qui légitime la lignée*2 kunnen samenvallen
→ nog duidelijker dat het onmogelijkheid is om te beslissen wie echte vader is
→ kan slechts via *mi-dire*
- antwoord dwangneuroticus
 - maakt zichzelf pivot van die vraag en geeft daar draai aan:
 - 1 deurleugel? → 2 deurposten beter dan 1 om deur altijd open te kunnen houden!

SEMINAIRE XIX 1972

pas de rapport sexuel

- postfreudianen
oblativiteit = zichzelf als corps geven (narcisme van de Verloren Zaak)
 - *entre l'homme et la femme il y a l'amour (la mur)*
 - en daar voegt men dan nog eens de oblativiteit aan toe
= sensationele dwangneurotische uitvinding
- Lacan
 - *Entre l'homme et la femme, Il y a un monde.*
 - cf. Antoine Tudal
Entre l'homme et l'amour, Il y a la femme.
Entre l'homme et la femme, Il y a un monde.
Entre l'homme et le monde, Il y a un mur.

UN HOMME ET UNE FEMME 1972

(= Seminarie XIX??)

oervader → pas de rapport sexuel in dwangneurose

onmogelijkheid rapport sexuel (impossible à formuler dans le discours),

- kliniek dwangneurose
inleiding toekomst dwangneurose?
 - vnl man getuigt van zijn *inaptitude au rapport sexuel*
 - mannelijke dwangneurotische getuigenis van onmogelijke seksuele verhouding heeft minder toekomst dan de vrouwelijke hysterische getuigenis
 - vanuit *passé très chargé*
 - vindt geen plaats in enig discours dat steek houdt
kan dat enkel wijten aan 'genot oervader' – en dat houdt dus geen steek??
- freudiaanse mythes
 - Oedipus – vanuit hysterie
vadermetafoor (NdP – Oedipus) moet mislukken
 - NdP couvre=garandeert le phallus = genot als semblant
 - geen S vader in frustratie/privatie/castratie
 - vader kan wet niet uitspreken (automatische forclusion van père législateur)
vader kan alleen wet dienen
 - enkel I=ideale vader als agens van privatie die op S object slaat
 - moord op oervader – vanuit dwangneurose
dwangneurotische getuigenis van onmogelijke rapport sexuel (door oervader??)
→ Freuds mythe
 - moord op oervader in "Totem und Tabu"??
 - al het seksuele moet met vader verband houden

SEMINARIE XXI 1973

schilderijen martelaars

gemeenschappelijke obsessionele structuur in religie en (dit soort) kunst
(niet alleen barok?? genot dat van de muren druipt???)

EXCURSUS 1973

affect in dwangneurose

Freud opsplitsing affect – voorstelling

- voorstelling verdrongen → kan terugkeren
- affect niet verdrongen → *reste errant*
ook in dwangneurose affect – bv *Unheimlichkeit*
 - gekoppeld aan onuitgesproken voorstelling bv doodswens
(nee toch?? losgekoppeld van voorstelling, en gekoppeld aan andere voorstelling???)
 - hoe oplossen?
 - soms door S interpretatie (*mot qui change sens de la phrase*)
 - nooit door doodswens te articuleren ipv subject (PA ≠ reeks *coups émotionnels*)

TV 1973

structure langage → pensée=Ubw=S → corps (hysterische conversie = lichaamsdenken) → âme (dwanggedachten)

sujet de l'Ubw ne touche à l'âme que par le corps

sujet de l'Ubw introduit la pensée dans l'âme par le corps

corps in hysterische conversie

structure du langage

- 1ste tijd
découpe le corps (versnijden, grote brokken)
= hysterische conversie (vorm van lichaamsdenken??)
- 2de tijd
cisaille l'âme (verknippen, afval)
= dwanggedachte (*pensée dysharmonique quant à l'âme* – niet denken met âme)

INTRO EDITION ALLEMANDE ECRITS 1973
GRANDE MOTTE 1973

structuur dwangneurose ≠ sens voor particuliere dwangneurotici

- structuur ≠ sens
 - psychiatrische kliniek voorafgaand aan PA: klinische types
typische symptomen *qui relèvent de la même structure*
 - hystérie
 - dwangneurose (Freuds logische toevoeging aan psychiatrische kliniek??)
 - Freud: structuur ≠ sens
 - zelfde structuur betekent echter nog niet zelfde *sens*
 - altijd particuliere *sens*, *pas de sens commun*
 - altijd particuliere vormen van *Ubw savoir = chiffrage de jouissance*
 - *sujets d'un type sont sans utilité pour les autres du même type*
 - Lacan: uitweg uit die structurele kliniek:
 - symptoom als noeud, chicane?
 - (maar is dat dan nog overdraagbaar?)
- bv dwangneurose
 - ene obsessie kan geen *sens* geven aan discours van andere obsessie
(allemaal particuliere vormen van *chiffrage* van het genot)
 - (geen zelfhulp)
 - (geen specialisten ogv eigen ervaring)
 - godsdienstoorlogen oa door obsessie element religies (rituelen)
ene religie kan geen *sens* geven aan rituelen van andere religie
(enkel het aspect rituelen ivm 'lijden=genot'??)

SEMINARIE XXII 1974

topologie van de knoop

hoe daarmee omgaan?

- wel dupe zijn van R van de knopen
= *user bêtement les noeuds*
- niet dupe zijn van R van de knopen
 - (hysterie??): *chipoter* (tegen zijn zin, proberen te minimaliseren) met *les noeuds*
 - dwangneurose: doute tov *les noeuds*

Freuds PA = dwangneurose

- Freud
 - *PA perpétue la religion comme névrose 'idéale'*
 - ideale=ideële = *idée* en *âme* centraal
 - *idée* en *âme* centraal in religie én in dwangneurose
 - waagt zich niet aan *impossible=R=jouissance??*
Freud blijft dus *dupe* → *n'erre pas*
- Lacan
 - *erre ...*
 - ... tussen *I sens*, *S jouissance phallique* en *R Autre jouissance du corps*

symptômes particuliers ↔ type-symptomen

- particuliere symptomen (voor elk subject)
 - particulier Ubw
 - particulier genot (fantasma?? is niet particulier!!) – *jouissance du corps*
- types symptomen (voor bepaalde structuur)
corps in exploit = passage à l'acte?
 - bv obsessieel: dood is een *acte manqué*
(en terecht: niemand weet immers iets over dood – dood slechts te benaderen via act)
 - *acte réussi* = *se suicider en sachant que c'est un acte*
 - *acte manqué* = *se suicider* zonder te weten dat dit een act is (Ubw zelfmoord??)

INTERVIEW GRANZOTTO 1974

reden om in PA te gaan

combinatie S en R

- R: ca va pas = *la vie comme conséquence de la course au progrès*
→ lassitude
- S: *ne pas comprendre des choses qui lui arrivent, même voulues*
→ peur
 - hystérique
corps devient malade de la peur d'être malade, et sans l'être en réalité.
 - obsessionnelle
 - dwanggedachten
 - *pensées qu'on ne peut contrôler*
 - *phobies: les formes et les objets acquièrent des significations diverses et qui font peur.*
 - dwanghandelingen
corps in dwanghandeling
 - *besoin effrayant d'aller des dizaines de fois vérifier si un robinet est vraiment fermé, ou si une chose est bien à sa place ...*
 - *... en sachant avec certitude que le robinet est comme il doit être et que la chose est à la place où elle doit se trouver.*

SEMINARIE XXIII 1975

i(a) tegen genot van de stem

mortificatie van genot of corps via sterke Ik (ego)

cf. JAM

- stem = drift = genot
 - oor = belangrijkste want kan zich niet sluiten
 - *pulsions = écho=résonance dans le corps du fait qu'il y a un dire*, doordat lichaam *orifices* heeft
orifices (oor) → dire → pulsions = résonance dire dans les orifices (stem)
- i(a) (en dus niet regard als a??? ↔ JAM)
 - oog is vervelende concurrentie voor oor
 - mens gegrepen in zichtbare 'vorm' (Plato)
= *emprise du regard*
cf. lichaamsbeeld (*se présenter comme un corps*) komt tot stand voor spiegel nl i(a)
 - statiek: *sac, bulle* (bel, luchtbel, zeepbel) ...
 - dynamiek: ... *qui se gonfle* (zwellen, opzwellen)
 - van waar die dynamiek? identificaties??
 - obsessieel bezeten door opblaasbaarheid *bulle* van het lichaamsbeeld
(cf. La Fontaine: kikker wil even dik als os zijn – en ontploft)
→ moeilijk aan *emprise du regard* te onttrekken (*emprise* = 'overwicht', 'onteigening')
(versterkt i(a) tov blik vanuit A: "God ziet ons ..." – maar i(a) is eigenlijk gericht tegen stem: "... hier vloekt men niet"???)

JAM 2011

basis *symptôme obsessionnel*

- $R = a = \textit{emprise du regard}$ (vanuit Sém XXIII)
 - $I(A) = \textit{ideaal} = \textit{dode vader qui surveille et juge}$ (vanuit Freuds Rattenman)
- $I(A) = \textit{ideaal} = \textit{vader dekt } a = R = \textit{regard}$ af, is daarvan afgeleide 'fictie'

GENEVE SUR LE SYMPTOME 1975

dwangneurose en denken

il est pense avarement, en circuit fermé, pour lui tout seul
il est pensé = dépensé

dwangneurose preliminairen

filtrage ogv demande

- D de mieux se connaître
→ je l'éconduis.
- D d'être débarrassé d'un symptôme qui les embarrasse sur leur chemin
 - *Il faut que qqchose pousse*
 - dwangneurose + fobie
parasieten die maken dat *pensée* niet meer logisch functioneert
 - hystérie
'stigmata' op het lichaam
moeten al voldoende over effecten PA gehoord hebbe + bevrediging vinden in PA
 - *il y a un pari, une part de chance: je ne promets rien*
 - dwangneurose
même pour un symptôme obsessionnel, des plus encombrants, il n'est pas sûr qu'ils feront effort de régularité pour en sortir
(niet obsessioneel genoeg?? sessies missen??)
(symptoom = manier waarop man van symptoom probeert af te geraken)

SEMINARIE XXIV 1976-1977

seksualiteit → neurotische reactie

corps in hysterische conversie

seksualiteit

- structurele reactie = histerie:
dégout=Ekel tov seksuele = geen *rapport sexuel*
- bovenbouw = dwangneurose
obsédé de la sexualité – cf. Freud, maar ook Lacan (*à l'occasion*)

grens therapie dwangneurose

- grens therapie neurose
 - neurose tient aux relations sociales
 - on secoue un peu la névrose – maar betekent dit 'genezing'?
- grens therapie dwangneurose
 - impact sociale = *principe de la conscience*
voix (over subject) = 'natuurlijk' automatisme mental
 - raar dat men die stem niet vaker hoort
kern dwangneurose dus niet te genezen??!!

CONGRES ECF TRANSMISSION 1978

dwangneurose bestaat nog altijd

inleiding fundamentele statuut dwangneurose
belangrijker dan hysterie

bestaan Ubw en neurosen

- Ubw bestaat misschien niet
Ubw is misschien un délire van Freud
- neurosen bestaan wel
 - niet heel zeker dat hysterie nog altijd bestaat
 - wel heel zeker dat dwangneurose nog altijd bestaat